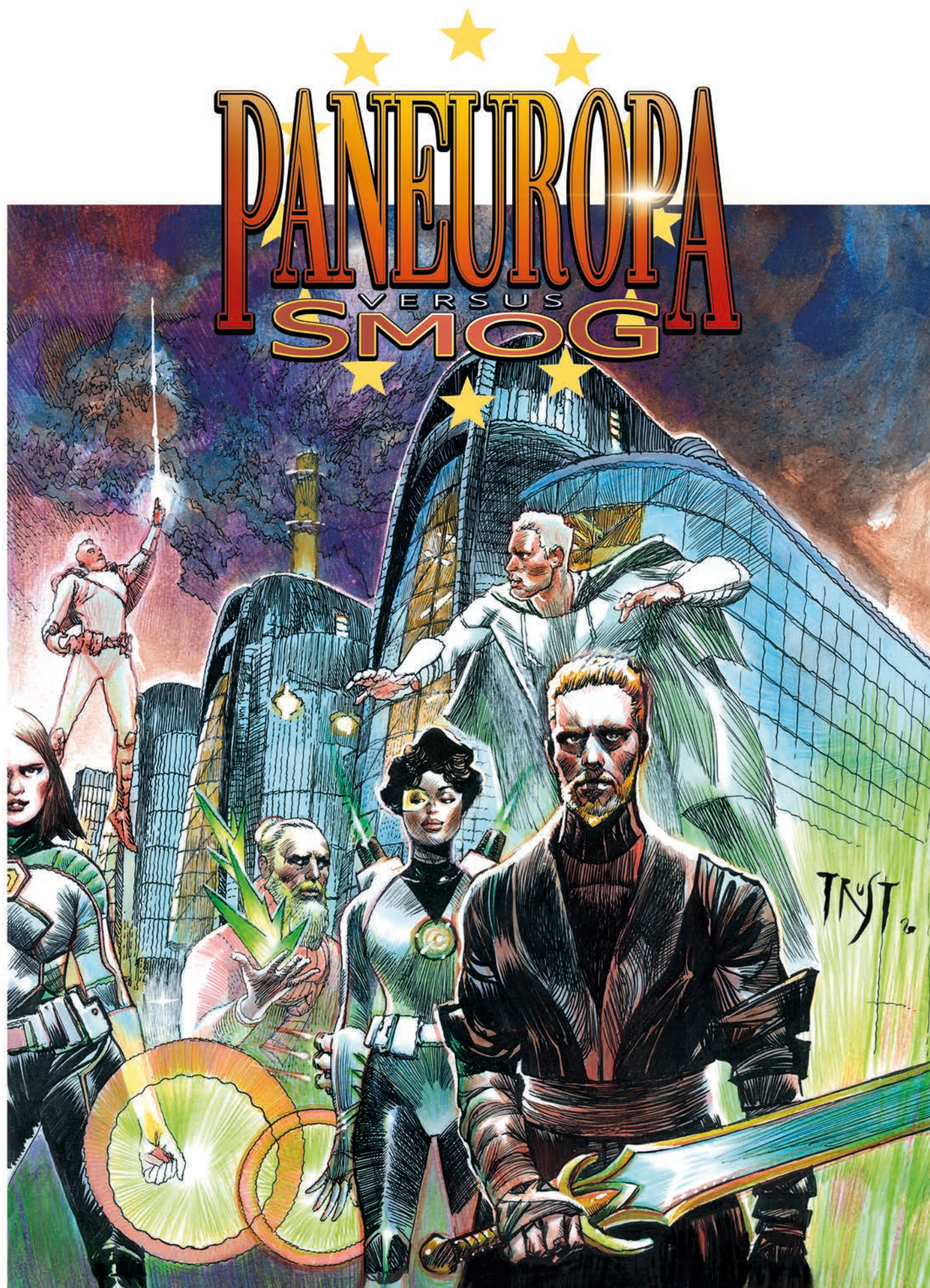

Tobiasz Piątkowski Przemysław Kłosin

AUTORZY

Przemysław Kłosin, urodzony w roku 1982.

Jest samoukiem, który od dziecka rozwinął swój talent dzięki tysiącom szkiców. Pierwszym komiksem były *Hipcie Ninja* narysowane dla rodziny, gdy miał 8 lat. Po skończeniu technikum ekonomicznego kilkanaście lat pracował jako ilustrator i animator dla wydawnictw edukacyjnych. Debiutował komiksem S-F *Zaraza* w czasopiśmie „Awantura 2.0”. Rysuje dla wydawnictw zagranicznych. Na rynku holenderskim debiutował komiksem *Dark Souls* w znanym zinie „P@per”. W Holandii wydał również: *Cell*, *Refugees* oraz *Cop Killer* w wydawnictwie ComicWatch. Stworzył komiksy i okładki dla amerykańskiego wydawnictwa Zenescope – projekt *Grimm Fairytales*.

W 2018 roku wziął udział w antologii *100 na 100*, z okazji setnej rocznicy odzyskania niepodległości przez Polskę.

W 2020 roku wydawca komiksu ze świata *Storm* wyróżnił Przemysława, proponując mu wzięcie udziału w inicjatywie z okazji 45-lecia serii. Podstawowym tytułem, nad którym obecnie pracuje, rozwijając serię, jest komiks *Jylland* wydawnictwa Don Lawrence Collection. W tym samym roku podjął współpracę ze znanym francuskim wydawnictwem Les Humanoïdes Associés.

Tobiasz Piątkowski, urodzony w roku 1979.

Absolwent Wydziału Architektury Politechniki Warszawskiej. Laureat nagrody Koraka (Interkomix) dla najlepszego scenarzysty (2003) oraz Nagrody dla Najlepszego Polskiego Albumu Komikсового MFKiG (2008). W roku 2019 odznaczony Brązowym Krzyżem Zasługi za działalność komiksową dla Muzeum Powstania Warszawskiego.

Scenarzysta ponad dwudziestu albumów komiksowych (*Bratl*, *Biegun*, *Pierwsza Brygada*), licznych komiksów prasowych (seria 48 stron) i dziecięcych (*Opowieści biblijne*).

Pracuje jako projektant i art director.

Na okładce:

EC 1 – kompleks pierwszej łódzkiej elektrowni miejskiej uruchomionej w 1907 roku, która zakończyła produkcję prądu w 2000 roku. W latach 2008–2020 kompleks został zrewitalizowany przy wsparciu środków UE i przekształcony w nową instytucję kultury EC 1 Łódź – Miasto Kultury. EC 1 mieści m.in. siedzibę Narodowego Centrum Kultury Filmowej, Planetarium, Centrum Nauki i Techniki, Łódź Film Commission oraz Centrum Komiksu i Narracji Interaktywnej – współorganizatora Międzynarodowego Festiwalu Komiksu i Gier w Łodzi. Łączny koszt projektu obejmującego rewitalizację i adaptację EC 1 to 369,33 mln zł, z czego wkład UE wyniósł 140,69 mln zł, a wkład własny miasta Łodzi ponad 228,64 mln zł.

Publikacja powstała z inicjatywy Komisji Europejskiej Przedstawicielstwa w Polsce i została wydana ze środków Unii Europejskiej w celach edukacyjnych, informacyjnych i promocyjnych.

Ilustracje i okładki – **Przemysław Kłosin**

Scenariusz – **Tobiasz Piątkowski**

Kolor – **Agnieszka Papis**

Okładka do wydania łódzkiego – **Przemysław Truściński**

Opracowanie graficzne i skład – **Wydawnictwo Epograf**

Koordynacja techniczna projektu – **Agnieszka Papis**

Koordynacja realizacji projektu – **Adam Radoń**

Druk – **Białostockie Zakłady Graficzne S.A.**

Niniejsza publikacja jest bezpłatna i stanowi kontynuację wydanego w 2019 r. komiksu pt. „Paneuropa vs. Pandemonium”

Komiks w wersji elektronicznej (jako plik PDF) dostępny jest do pobrania na stronie Urzędu Publikacji UE: <https://publications.europa.eu>

Miejsce i rok wydania: Warszawa 2020

Komisja Europejska ani żadna osoba działająca w jej imieniu nie ponosi odpowiedzialności za skutki wynikające z ponownego wykorzystania niniejszej publikacji. Informacje i poglądy zawarte w niniejszej publikacji są poglądami autorów i nie muszą odzwierciedlać oficjalnego stanowiska UE.

© Unia Europejska, 2020

Ponowne wykorzystanie dozwolone pod warunkiem podania źródła

Ponowne wykorzystanie dokumentów Komisji reguluje decyzja 2011/833/UE (Dz.U. L 330 z 14.12.2011, s. 39). Zmiana oryginalnego znaczenia lub przekazu niniejszego dokumentu jest niedozwolona.

Wykorzystywanie lub powielanie zdjęć i innych materiałów, co do których Unii Europejskiej nie przysługują prawa autorskie, wymaga bezpośredniej zgody właściciela praw.

Numery identyfikacyjne i katalogowe elektronicznych (PDF) wydań komiksu „Paneuropa vs. Smog”.

1. Wydanie z okładką główną:

ISBN 978-92-76-22049-7 doi:10.2775/275300 JJ-04-20-496-PL-N

2. Wydanie z okładką nawiązującą do miasta partnerskiego – Łódź:

ISBN 978-92-76-22053-4 doi:10.2775/520627 JJ-04-20-497-PL-N

3. Wydanie z okładką nawiązującą do miasta partnerskiego – Katowice:

ISBN 978-92-76-22056-5 doi:10.2775/11394 JJ-04-20-498-PL-N

4. Wydanie z okładką nawiązującą do miasta partnerskiego – Wałbrzych:

ISBN 978-92-76-22058-9 doi:10.2775/224106 JJ-04-20-499-PL-N

Tobiasz Piątkowski
Przemysław Kłosin

Szanowni Czytelnicy!

Otoczający nas świat zmienia się; niestety nie zawsze na lepsze. Działalność człowieka, dotychczas stosowane metody produkcji i styl życia wielu spośród nas, niekorzystnie wpływają na stan środowiska naturalnego, klimatu i zdrowia mieszkańców tak Europy, jak i całego świata. Zanieczyszczenie powietrza – w coraz większym stopniu wynikające ze stosowania przestarzałych paliw kopalnych wykorzystywanych do ogrzewania domów i napędzania samochodów – prowadzi do powstawania smogu. Zjawisko to jest szczególnie dotkliwe w okresie jesienno-zimowym, kiedy na intensywnie zurbanizowanych obszarach, których mieszkańcy w dużym stopniu polegają na własnych źródłach ciepła, przyczynia się do zanieczyszczenia powietrza szkodliwymi pyłami. Oddychanie powietrzem skażonym tymi substancjami może prowadzić do poważnych schorzeń, takich jak nowotwory. Zanieczyszczenie atmosfery dwutlenkiem węgla i innymi gazami cieplarnianymi odpowiada za globalne ocieplenie. Skutkuje ono wzrostem poziomu mórz i oceanów oraz anomaliami pogodowymi, takimi jak gwałtowne burze i tornada występujące w strefach klimatu umiarkowanego, ulewne deszcze i powodzie. Postępujące zanieczyszczenie powietrza i wzrost globalnej temperatury skutkować będą nieodwracalnymi zmianami klimatycznymi, zmniejszeniem się różnorodności biologicznej środowiska naturalnego i, w przypadku zaniechania koniecznych zmian dotyczących tego, jak żyjemy, spadkiem poziomu życia wszystkich mieszkańców Ziemi. Ze względu na zmiany klimatyczne, niektóre obszary naszej planety mogą ulec wyludnieniu i zatracić zdolność podtrzymania życia w ogóle.

Wspomniane środki przeciwdziałania tym radykalnym zmianom obejmują m.in. realizację głównego celu tzw. porozumienia paryskiego ONZ z 2015 r., które zakłada powstrzymanie wzrostu globalnej temperatury do 2100 r. do maksymalnie 1,5°C. Państwa członkowskie UE przystąpiły do tego porozumienia, a Wspólnota zamierza wdrożyć założenia swojej nowej strategii – Europejskiego Zielonego Ładu. Zakłada ona znaczącą redukcję emisji szkodliwych substancji do 2030 r. i osiągnięcie do 2050 r. tzw. zeroemisyjności. Już teraz fundusze europejskie wspierają korzystne z punktu widzenia klimatu inwestycje – jak rewitalizacja zabytkowych kwartałów ulic w Łodzi, czy zastąpienie autobusów napędzanych silnikami spalinowymi tymi wyposażonymi w napęd elektryczny w Katowicach.

Czasu na działanie pozostało niewiele. Przekonali się o tym europejscy bohaterowie z Paneuropy. Tym razem Pan Twardowski i jego sojusznicy zmierzają się z nadnaturalnymi przeciwnikami chcącymi wykorzystać popełniane przez nas błędy i przyspieszyć niekorzystne zmiany klimatyczne. Współpraca europejska i budowanie nowego ładu na fundamencie współdziałania i porozumienia, tak w świecie rysunkowym, jak i rzeczywistym, może nas uchronić od katastrofy, której grożą tak barwnie zarysowali znakomici twórcy naszego komiksu – odpowiedzialny za scenariusz Tobiasz Piątkowski i autor rysunków Przemysław Kłosin. Czy zjednoczona w różnorodności Paneuropa ponownie zatriumfuje? Przekonajcie się sami!

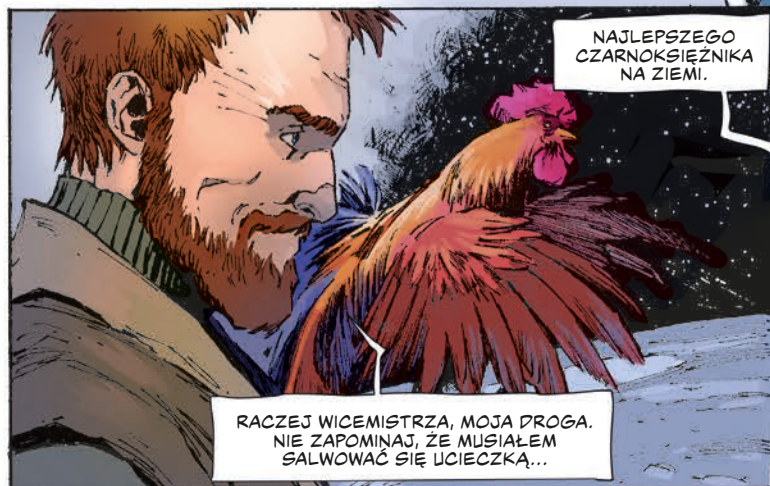
Marek Prawda,
Dyrektor Przedstawicielstwa Komisji Europejskiej w Polsce

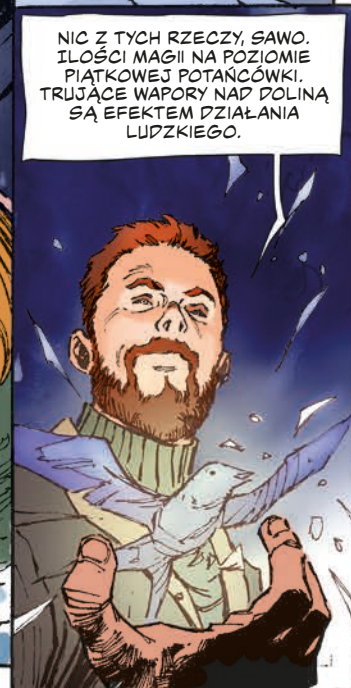
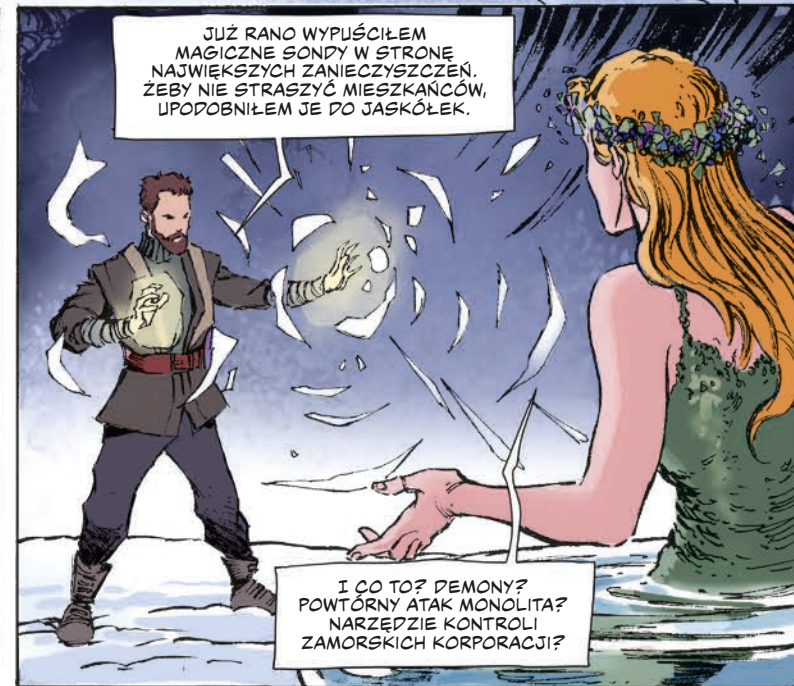
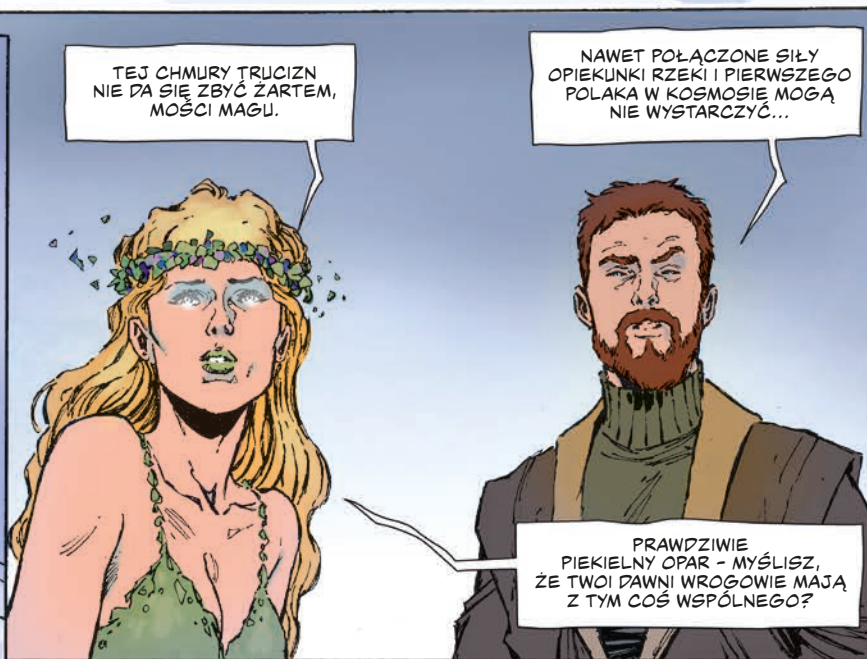
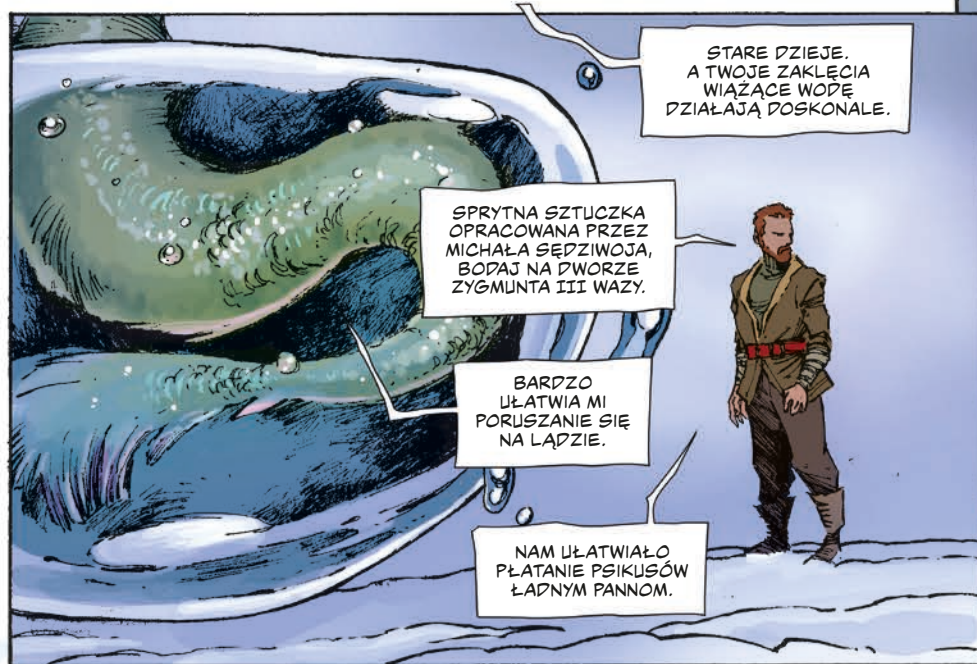

KOTLINA ŻYWIECKA,
POLSKA ŻOZO

WIEM,
ŻE POWRÓT
W RODZINNE STRONY
WYWOŁUJE WSPOMNIENIA,
ALE MAMY TU POWAŻNY
KŁOPOT I POTRZEBUJĘ
POMOCY...

OD MOJEGO WYJAZDU
WIELE SIĘ ZMieniŁO.

NIE KRYJE SIĘ ZA TYM ŻADNA NADPRZYRÓDZONA SIŁA.

LÉPSZEJ OKAZJI NIE ZNAJDZIECIE!

NIECH MNIE DIABŁI, JEŚLI KŁAMIE!

MYŚLAŁAM O JAKIMŚ NOWYM, SĄ DOPLATY DO HYBRID...

HYBRIDY? A TO DOBRE! WOLISZ DROGIE, AWARYJNE AUTO, Z ZASIĘGIEM KRÓTSZYM NIŻ BABCIA Z BALKONIKIEM...

TA TECHNOLOGIA SIĘ ROZWIA...

CZY NIEZAWODNY PRODUKT NIEMIECKIEJ INŻYNIERII, ZROSZONY ŁZAMI SPRZEDAJĄCEGO EMERYTA, KTÓRY MOŻNA NAPRAWIĆ DWOMA PALCAMI I MŁOTKIEM?

WIESZ, TROCHÉ SIĘ NA TYM ZNAM I MÓGLBYM...

I TO JEST DUCH W NARODZIE! TRZEBA BYĆ SAMODZIELNYM, A NIE NABIJAĆ KASĘ KONCERNOM!

ALE TO STRASZNIÉ STARE AUTO!

MÓWI SIÉ KLASYK, MOJA DROGA...

WŁAŚNIE! KLASYK!

ZAWSZÉ CHCIAŁEM JEŹDZIĆ KLASYKIEM!

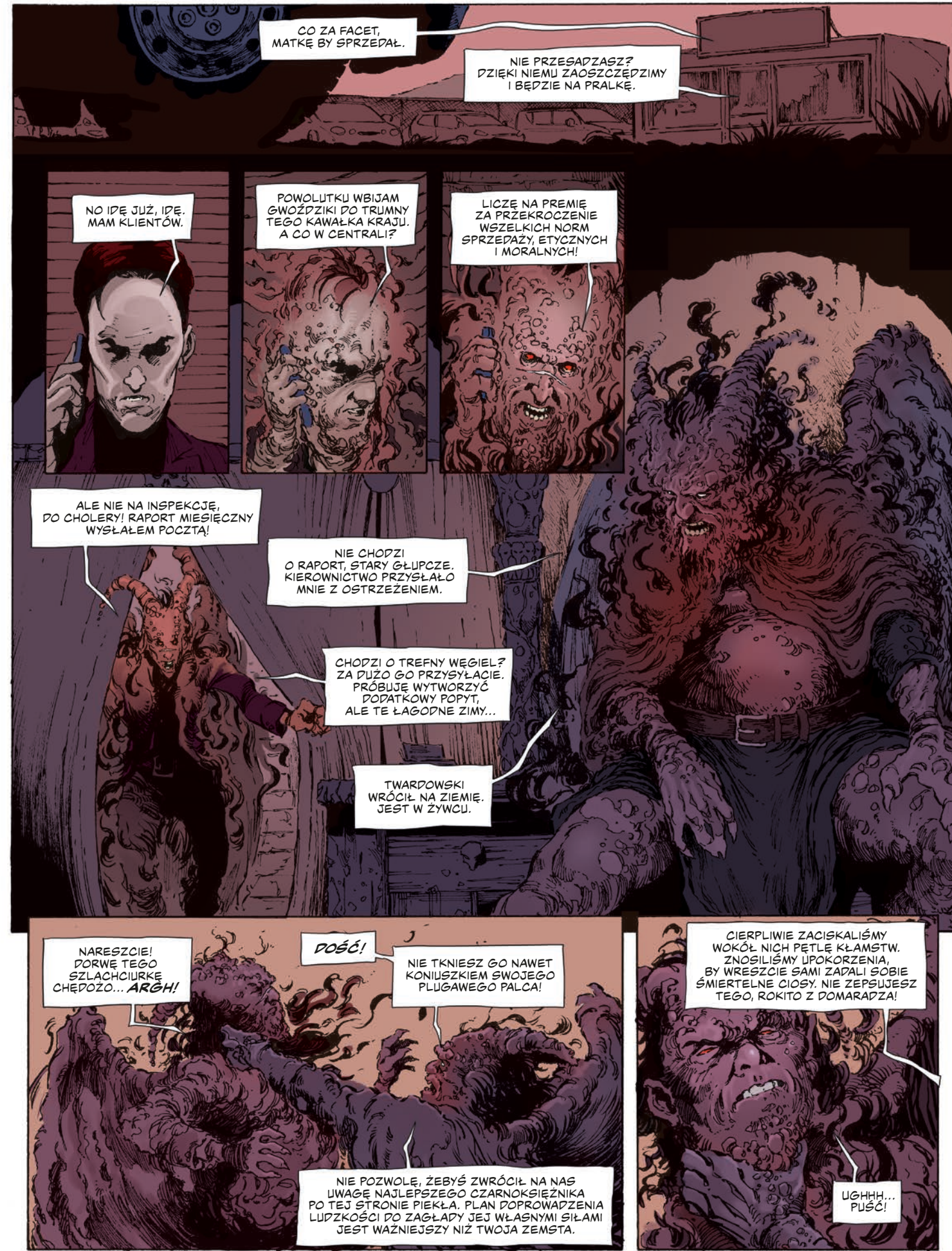
SŁUCHAM? TAK, DO WSZYSTKICH ŚWIĘTYCH, ZARAZ BĘDĘ!

WOLAŁABYM COŚ MNIEJ PALIWOŻERNEGO...

SKARBENKI - BUSZUJCIE DO WOLI, NASZ ZAKŁAD SZCZYCI SIÉ NAJLEPSZYM WYBÓREM W REGIONIE.

KWIAT EUROPEJSKIEJ PRODUKCJI TRAFIA TU, DO NAS...

CO ZA FACET, MATKÉ BY SPRZEDAŁ.

NIE PRZESADZASZ? DZIÉKI NIEMU ZAOSZCZÉDZIMY I BÉDZIE NA PRALKÉ.

NO IDE JUŻ, IDE. MAM KLIENTÓW.

POWOLUTKU WBIJAM GWOŹDZIKI DO TRUMNY TEGO KAWAŁKA KRAJU. A CO W CENTRALI?

LICZÉ NA PREMIÉ ZA PRZEKROCZENIE WSZÉLKICH NORM SPRZEDAŻY, ETYCZNYCH I MÓRALNYCH!

ALE NIE NA INSPEKCJÉ, DO CHOLERY! RAPORT MIESIÉCZNY WYSŁAŁEM POCZTĄ!

NIE CHODZI O RAPORT, STARY GŁUPCÉ. KIEROWNICTWO PRZYSŁAŁO MNIE Z OSTRZEŻENIEM.

CHODZI O TREFNY WÉGIEL? ZA DUŻO GO PRZYSYŁACIE. PRÓBUJÉ WYTWÓRZYĆ DOPATKOWY POPYT, ALE TÉ ŁAGODNE ZIMY...

TWARDOWSKI WRÓCIŁ NA ZIEMIÉ. JEST W ŻYWCU.

NARESZCIE! DORWÉ TEGO SZLACHCIURKÉ CHÉPOZO... ARGH!

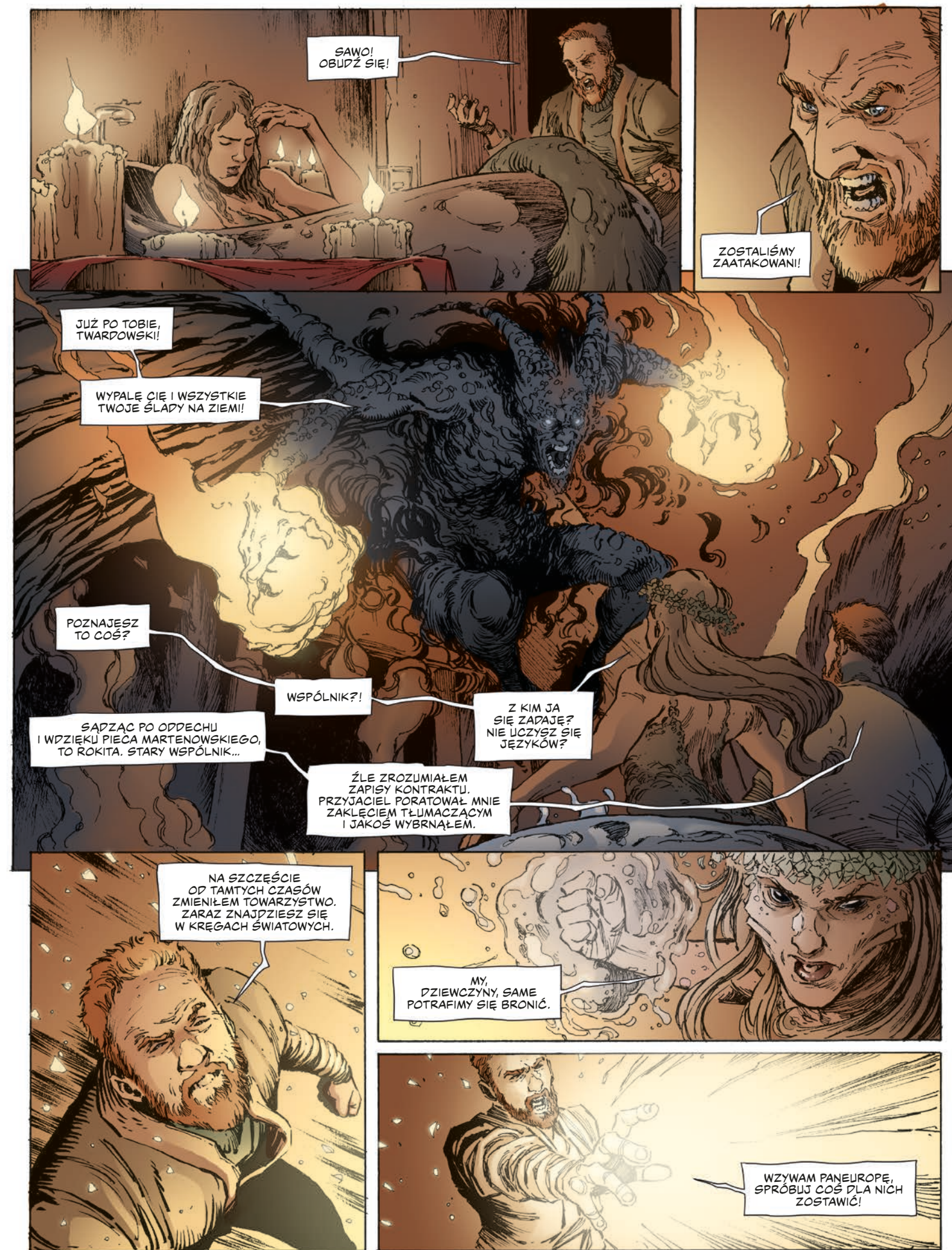
DOŚĆ!

NIE TKNIÉSZ GO NAWET KONIUSZKIEM SWOJEGO PLUGAWEGO PALCA!

CIERPLIWIE ZACISKALIŚMY WOKÓŁ NICH PÉTLÉ KŁAMSTW. ZNOSILIŚMY UPOKORZENIA, BY WRESZCIE SAMI ZAPALI SOBIE ŚMIERTELNE CIOSY. NIE ZEPSUJESZ TEGO, ROKITO Z DOMARADZA!

NIE POZWOLÉ, ŻEBYŚ ZWRÓCIŁ NA NAS UWAGÉ NAJLEPSZEGO CZARNOKSIÉZNIKA PO TEJ STRONIE PIEKŁA. PLAN DOPROWADZENIA LUDZKOŚCI DO ZAGŁADY JEJ WŁASNYMI SIŁAMI JEST WAZNIEJSZY NIŻ TWOJA ZEMSTA.

UGH... PUŚĆ!

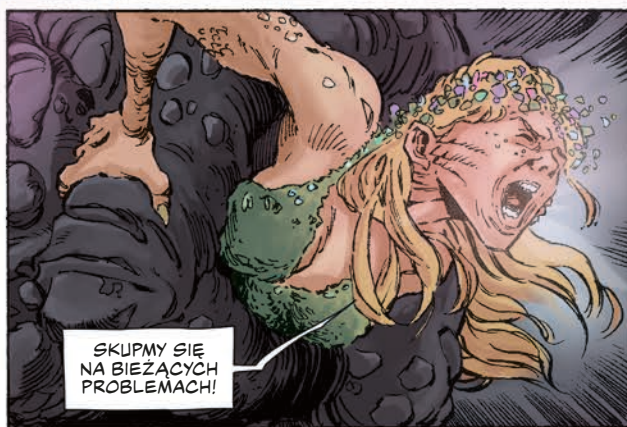
JAK TRABA POWIETRZNA
Z POPIOŁÓW I TRUCIŹN!
JAK Z TYM WALCZYĆ?

TWARDOWSKI,
CO TO JEST?!

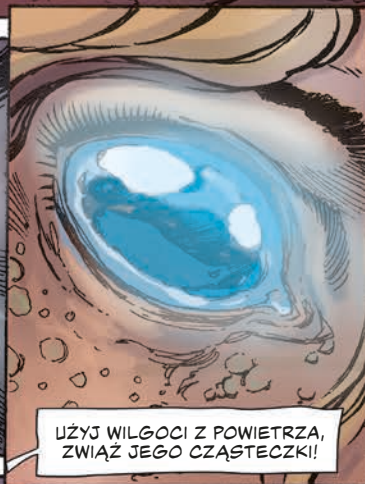
VERDAMMTES
UNGEHEUER*...

SKĄD DIABLI WZIELI TAKĄ POTĘGĘ?
SYCI SIĘ ZANIECZYSZCZENIAMI
Z CAŁEJ OKOLICY, ALE TO ZA MAŁO
NA JEGO ROZMIAR!

SKUPMY SIĘ
NA BIEŻĄCYCH
PROBLEMACH!

UŻYJ WILGOCI Z POWIETRZA,
ZWIĄŻ JEGO CZĄSTECZKI!

TERAZ!
PÓKI MOŻNA
GO UDERZYĆ!

ARRRRRRRRRRGH!

MAM CIĘ,
BELLISSIMA**!
LECIUTKA JESTEŚ!

NIE CZARUJ,
NIMFY Z TYBRU MÓWIŁY
MI NIEJEDNO O WAS, BRACISZKACH!
ZWIEDZIŁAM CAŁY KONTYNENT
I ZNAM ŹRÓDŁA WSZYSTKICH JĘZYKÓW!

SZCZUROLAP!
PRZEWIETRZ
POLE WALKI!

WAS?

LAßS HIER
ETWAS LUFT
REIN***!

TRZEBA ROZPRACOWAĆ
JEGO ŹRÓDŁO MOCY!
TO ZBYT ZAAWANSOWANA
MAGIA JAK DLA MNIE.

PRZECIEŻ JESTEŚ
NAJPOTĘŻNIEJSZYM
CZARNOKSIEŻNIKIEM
NA ZIEMI!

ALE NIE
NAJMAPRZEJSZYM!

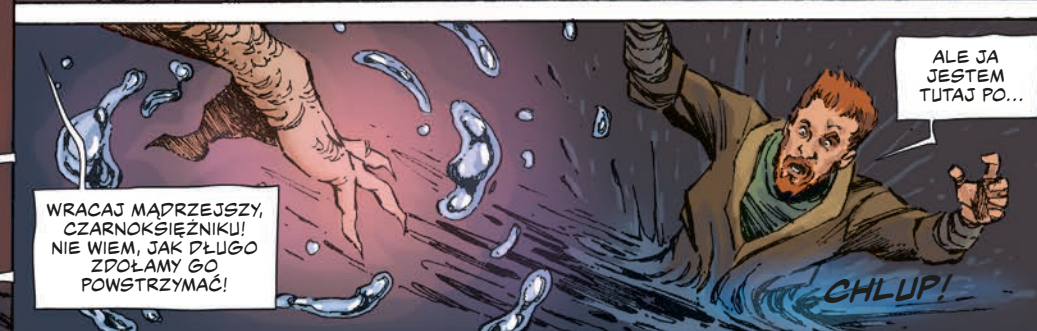

SĘDZIWÓJ
ZAŚSYŁ SIĘ
GDZIEŚ W CENTRUM
KRAJU.

JEGO DOŚWIADCZENIA
NAM TRZEBA - KSZTAŁCIŁ SIĘ
U NAJWIEKSZYCH MAGÓW
KONTYNENTU!

MYŚL O NIM
INTENSYWNIE,
JA ZAJMĘ SIĘ RESZTĄ!

JAKĄ
RESZTĄ?

WRACAJ MAPRZEJSZY,
CZARNOKSIEŻNIKU!
NIE WIEM, JAK DŁUGO
ZDOŁAMY GO
POWSTRZYMAĆ!

ALE JA
JESTEM
TUTAJ PO...
CHLUP!

*NIEM. PRZEKLĘTY POTWÓR. **WŁ. PIĘKNA. ***NIEM. CO? WPUŚĆ TU TROCHĘ POWIETRZA!

*ŁAC. ROZWIŃ SKRZYDŁA!

*CZ. OBUDŹ SIĘ, MICHAŁE. **NID. TEN JEST RACZEJ SZALENCEM...

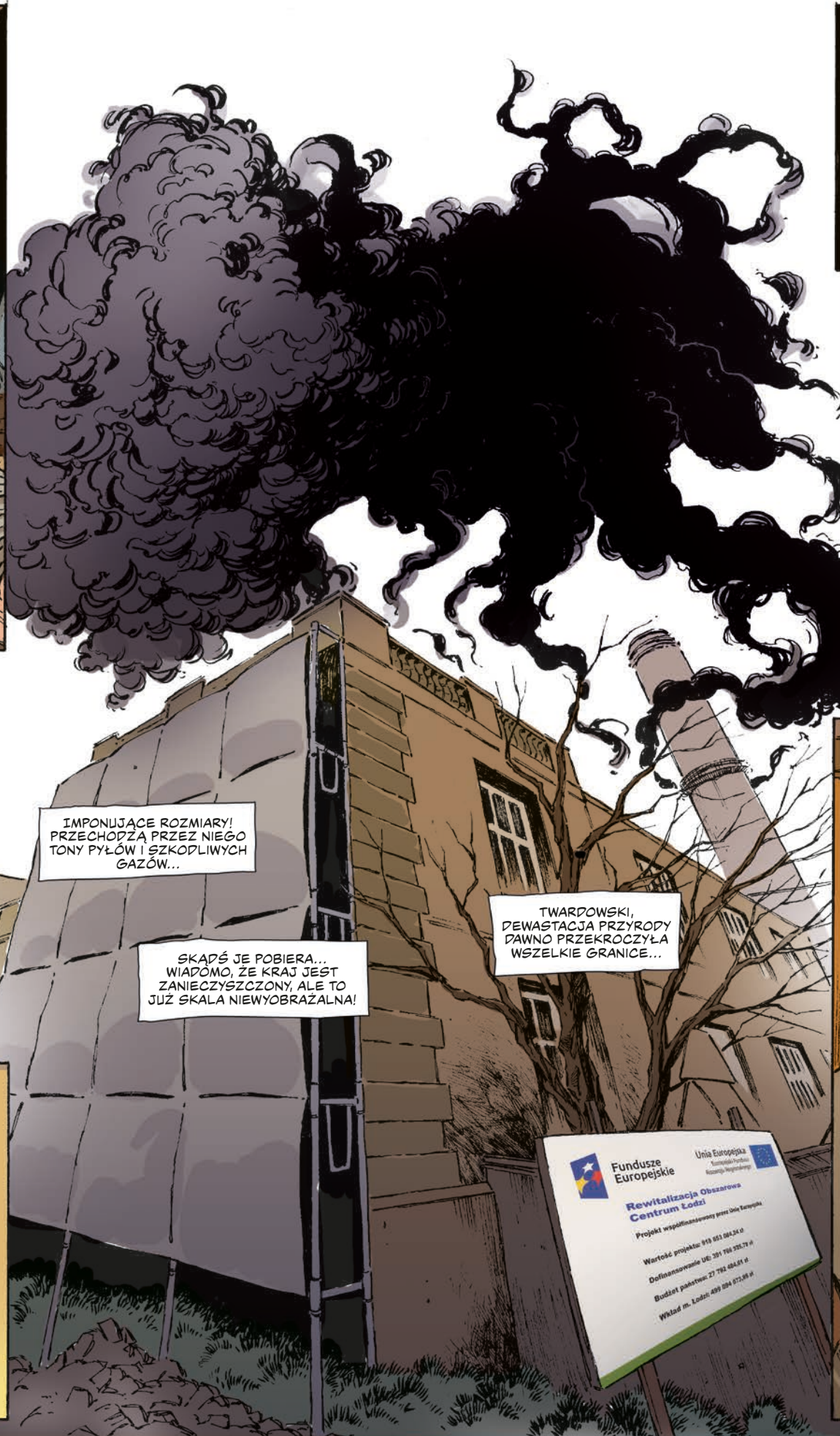

RUSAŁKA PRZENIOSŁA MNIE
TU Z POMOCĄ WODNEGO PORTALU.
NAJLEPIEJ DZIAŁAJĄ TAM, GDZIE
JEST DUŻO RZEK I STRUMIENI,
A TWOJE MIASTO NA NICH STOI...
TAK CZY INACZEJ - STRASZNY
SPOSÓB PODRÓŻOWANIA.
NIE SĄDZIŁEM, ŻE KRÓLEWSKI
ALCHEMIK ZOSTANIE OPIEKUNEM
STAZYSTÓW Z WYMIANY
MIĘDZYNARODOWEJ,
ALE...

NIE MAM CZASU
NA FILOZOFICZNE
DYSPUTY NAD POWOŁANIEM
UCZONEGO I KRYZYSEM
WIEKÓW ŚREDNICH.

W ŻYCIU TRWA
WALKA NA ŚMIERĆ
I ŻYCIE!

IMPONUJĄCE ROZMIARY!
PRZECHODZĄ PRZES NIEGO
TONY PYŁÓW I SZKODLIWYCH
GAZÓW...

SKĄDŚ JE POBIERA...
WIADOMO, ŻE KRAJ JEST
ZANIECZYSZCZONY, ALE TO
JUŻ SKALA NIEWYOBRAŻALNA!

TWARDOWSKI,
DEWASTACJA PRZYRODY
DAWNO PRZEKROCZYŁA
WSZELKIE GRANICE...

Fundusze Europejskie
Unia Europejska
Rewitalizacja Obszarów
Centrum Łodzi
Projekt współfinansowany przez Unię Europejską
Wartość projektu: 918 651 064,34 zł
Dofinansowanie UE: 391 700 370,79 zł
Budżet państwa: 27 782 044,61 zł
Wkład m. Łodzi: 499 504 073,98 zł

NIE MUSISZ
MI MÓWIĆ...

Z KSIĘŻYCĄ DOŚĆ
SIĘ NAPATRZYŁEM.

HOLA,
A CO TO ZA
ZŁOWIESZCZY
TUMAN?

TWÓJ MAGICZNY TRANSFER
ZOSTAŁ WYKRYTY I PRZYWŁOKŁEŚ
NAM NA KARK SVOICH WROGÓW.
NA SZCZĘŚCIE MAM W ZANADRU KILKA
NIESPODZIANEK! ZAJMĘ ICH
CZYMŚ, A TY RUSZAJ DO NORMANDII!

PO PIERWSZE - 450 LAT
ŻYCIA NAUCZYŁO MNIE,
ŻE MŁODZIEŻ JEST
NASZĄ NADZIEJĄ!

WYNOCHA, SZARAŃCZO,
CZYLI HUID AMIGOS!!*

PO DRUGIE - MÓW SKŁADNIE,
BO NIC NIE ROZUMIEM.

ZOBACZ SAM
I DORADZ, JAK POKONAĆ
TAKĄ BESTIĘ?

NORMANDII?
A PO CO?

NIE MA CZASU
NA WYKŁADY
Z HISTORII MAGII.

WEŹ Z PÓŁKI FIOŁKĘ
Z DISTILLATE COGNITIONIS,
FIOLETOWĄ, Z ROKU 1697.

SKRAPLASZ SVOJE
DOŚWIADCZENIE?

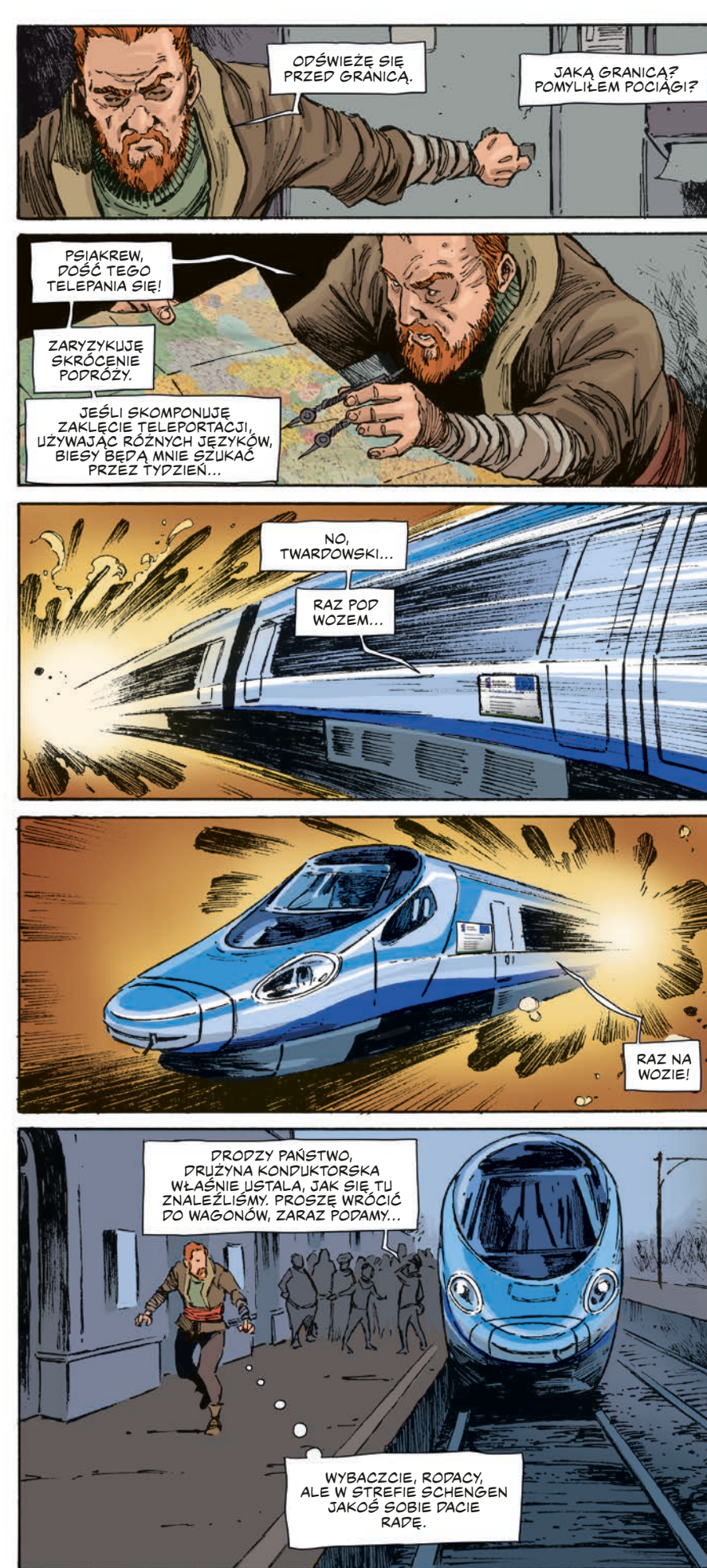
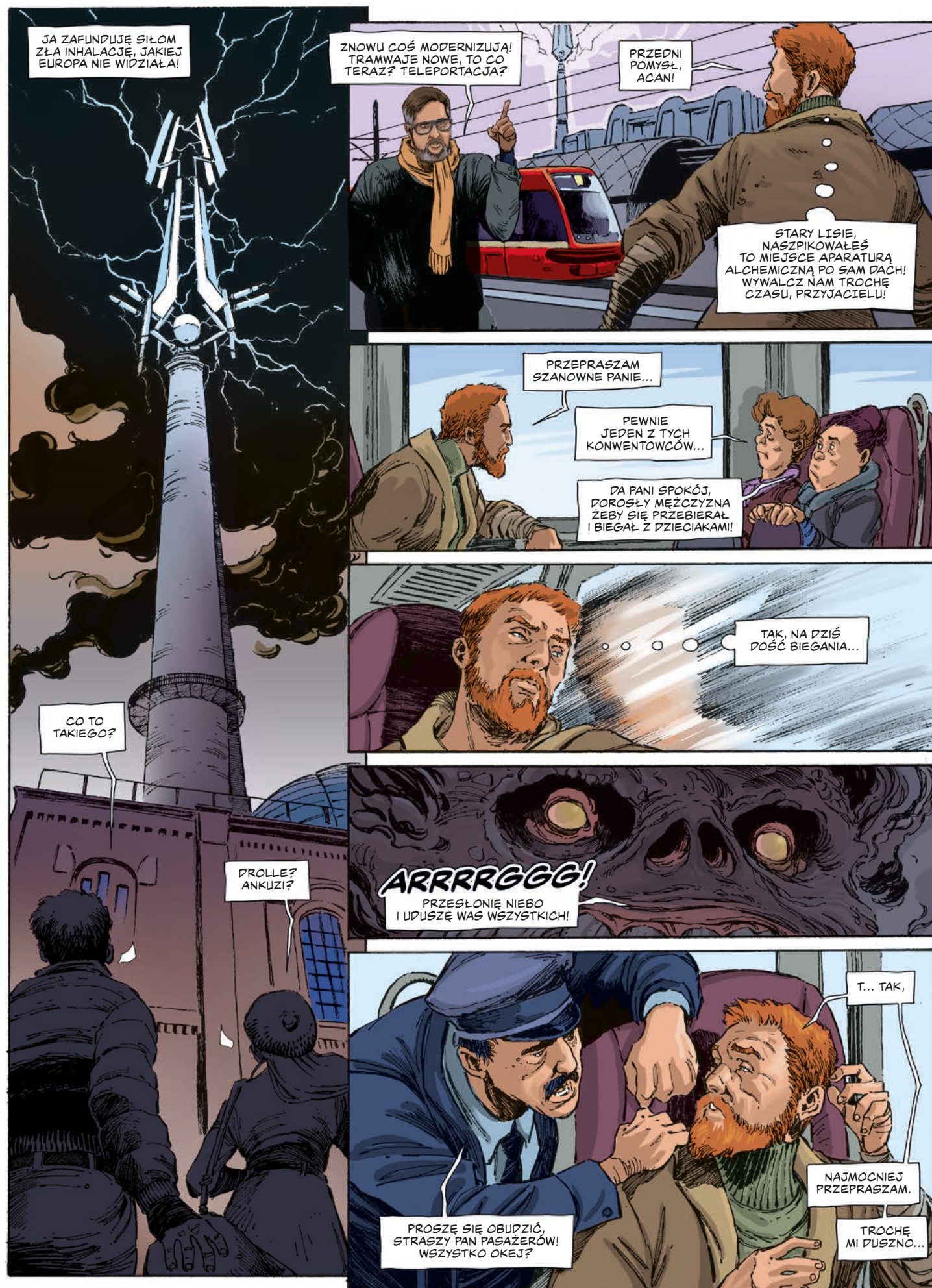
CZASEM WLEWAM ODROBINĘ
MOIM PODOPieczNYM, KIEDY
ZAWALAJĄ KOŁOKWIA.

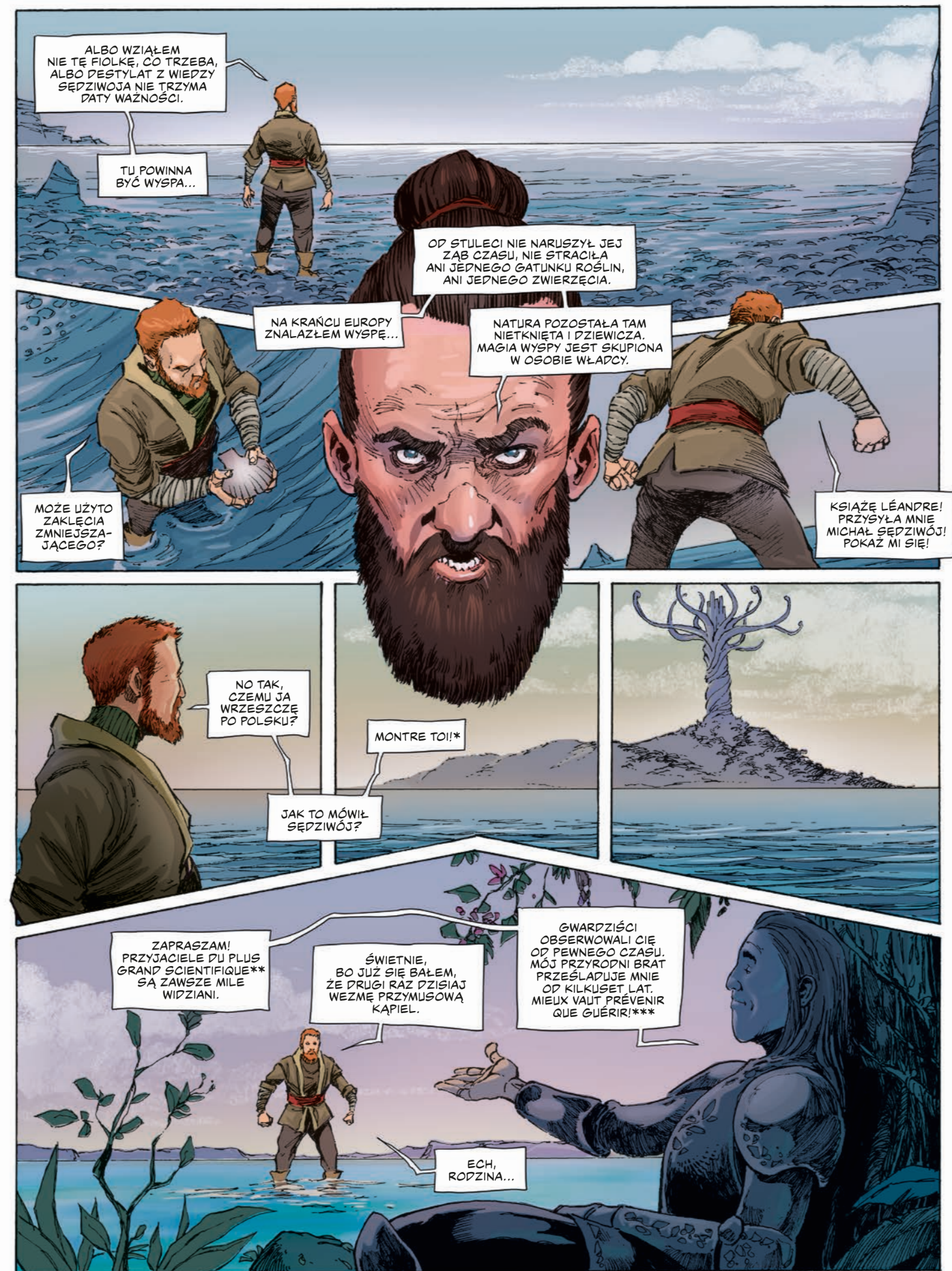
TO DOBRE
DZIECIANKI, ALE ŁATWO
SIĘ ROZPRASZAJĄ
ŁÓDZKIMI ATRAKCJAMI.
PIOTRKOWSKA JEST DWA
KROKI STĄD...

RUSZAJ,
PRZYJACIELU!

SŁYSZCIE TO?

*HISZP. ZMYKAJCIE PRZYJACIELE!!

SENDIVOGIUS OBIECAŁ
NIE ZDRADZIĆ NIKOMU
ISTNIENIA WYSPY.

MUSISZ
MIEĆ POWAŻNE
KŁOPOTY.

WSZYSCY JE MAMY, PANIE.
PODZIEMNE ZŁE MOCE
ZATRUKAJĄ MOJE RODZINNE
ZIEMIĘ. STWORZYŁY
NIEUJARZMIONĄ BESTIĘ
ZAGRAŻAJĄCĄ ŻYCIU
TAKIEMU, JAKIE JE
ZNAMY...

ECHA TYCH ZDARZEŃ
DOTARŁY DO MOICH
NAJBARDZIEJ WYCZULONYCH
PODDANYCH. MÓWIĄ O GIGANCIE
Z TRUCIZNY I PYŁU, SA ODURZENI
ROZMIAREM TEJ KATASTROFY.

WALCZYŁEM Z NIM
NIE DAŁEJ JAK
POŁ DNIA TEMU!

MOI PRZYJACIELE
POWSTRZYMUJĄ GO,
NARAŻAJĄC ŻYCIE.

WYCZUWAJĄ
TEŻ WIELKI BÓL,
JAKBY Z KOGOŚ
WYSĄCZANO ŻYCIE.

MUSZĘ TAM
WRACAĆ!

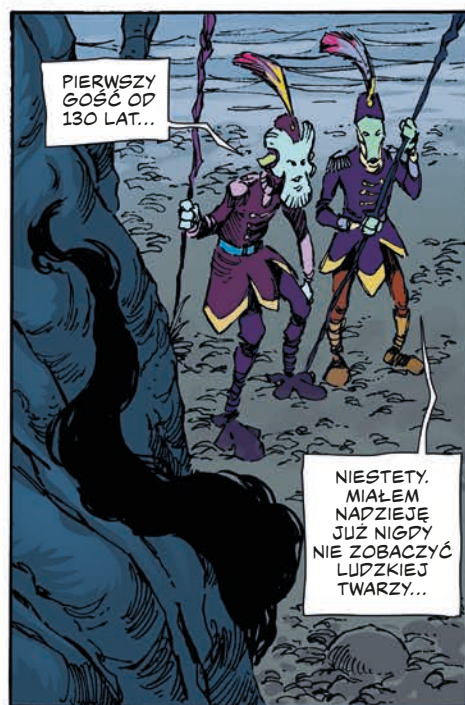
KAPITANIE,
MOŻECIE JUŻ WYJŚĆ
Z UKRYCIA. NASZ GOŚĆ
NIE JEST ZAGROŻENIEM.

TAK JEST, PANIE.
CZY PRZYGOTOWAĆ
UCZTĘ?

UCZTĘ POWITALNĄ
LUB POŻEGNALNĄ,
ZALEŻY, Z CZYM
PRZYBYWA...

NIE STRAWY
MI TRZEBĄ,
ALE OREŻA!

PIERWSZY
GOŚĆ OD
130 LAT...

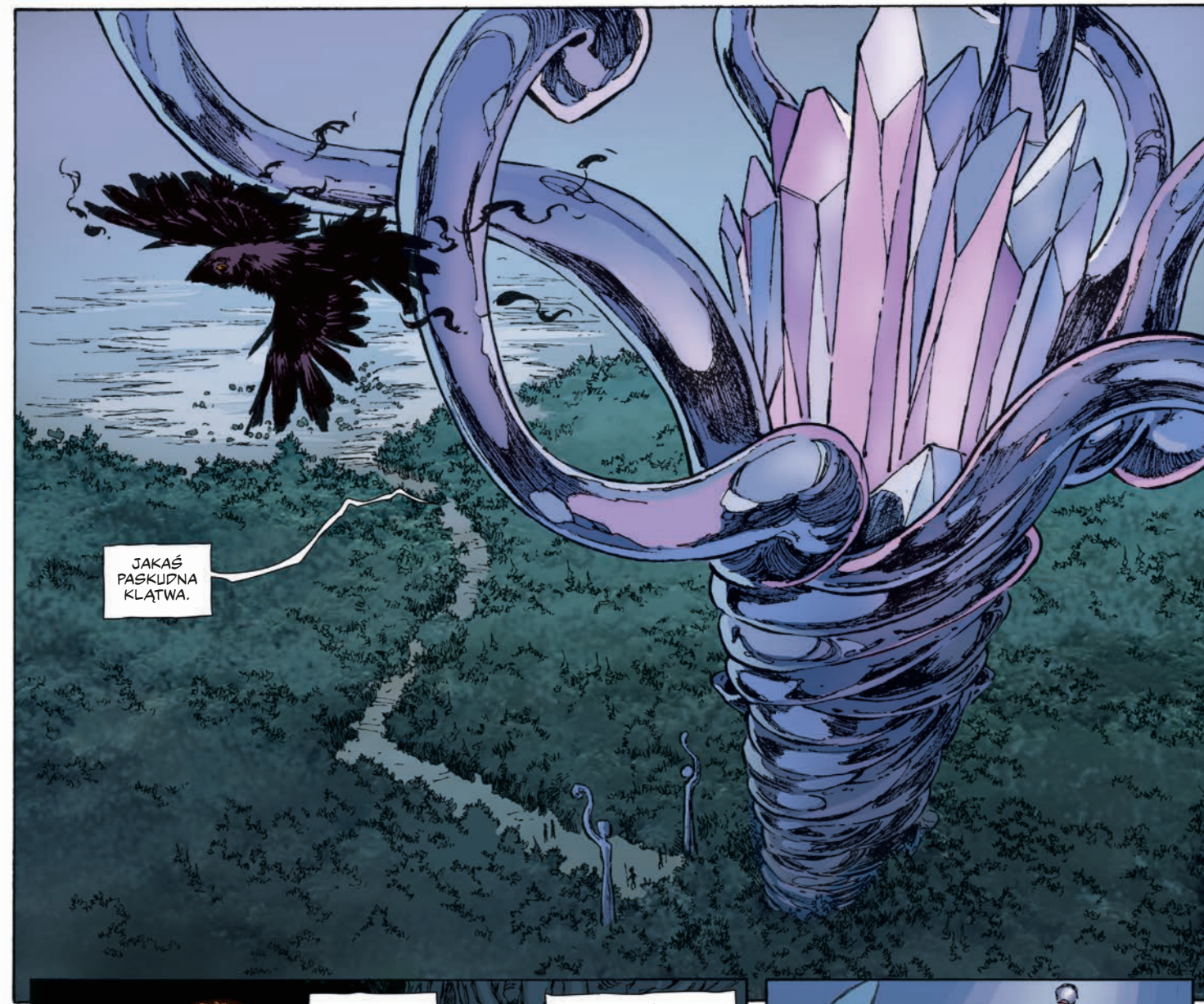
NIESTETY.
MIAŁEM
NADZIEJĘ
JUŻ NIGDY
NIE ZOBACZYĆ
LUDZKIEJ
TWARZY...

NAWET JEŚLI PRZYCHODZĄ
JAKO PRZYJACIELE, MAJĄ NAJLEPSZE
INTENCJE, ZAWSZE ZWIASTUJĄ KŁOPOTY.

CIĄGNIĘ SIĘ
ZA NIM COŚ
MROCNIEGO.

JAKAŚ
PASKUDNA
KŁATWA.

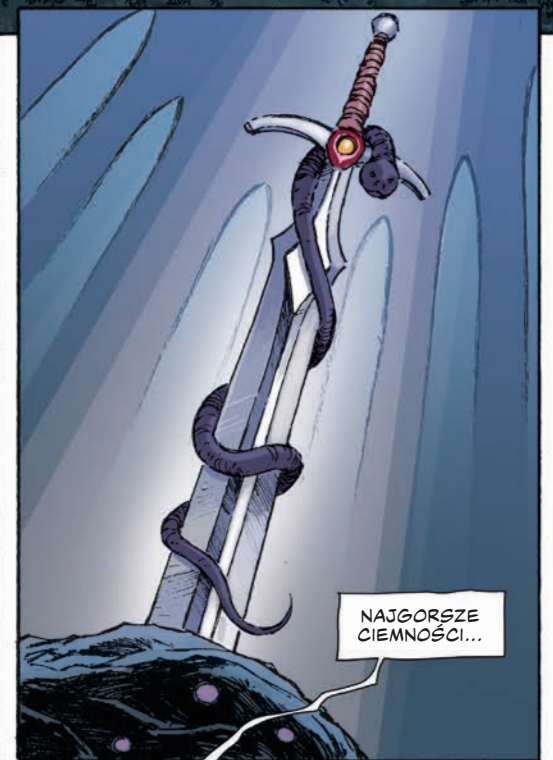

IMPONUJĄCE
SIEDLIŚKO,
PANIE.

MIELIŚMY
MNÓSTWO CZASU,
BY JE DOPRACOWAĆ.
LUBIMY TU ROZWÓJ
ORGANICZNY...

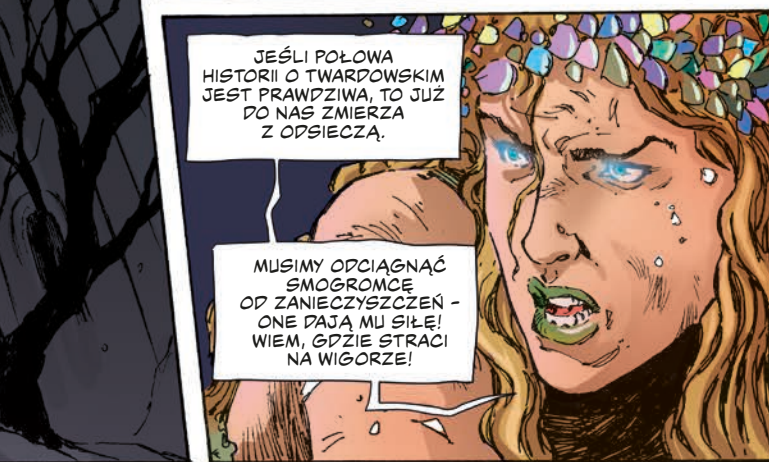
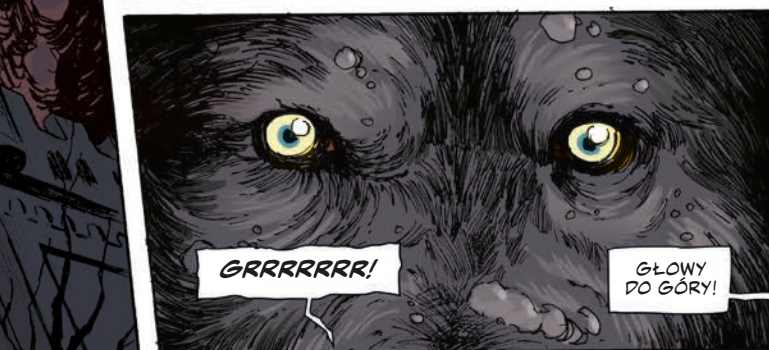
SĘDZIWIŚ WIEDZIAŁ O BRONI
WASZEJ WYSOKOŚCI - JAKIMŚ
POTĘŻNYM ARTEFAKTEM
MOGĄCYM ROZPROSZYĆ...

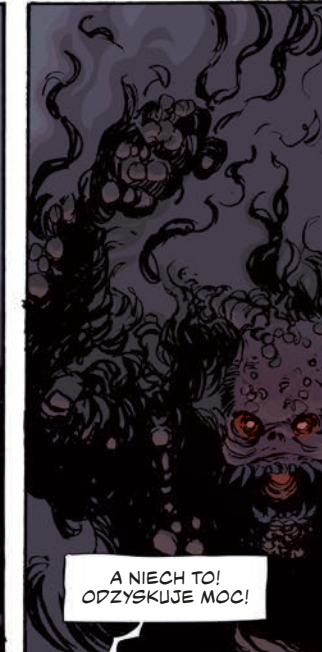
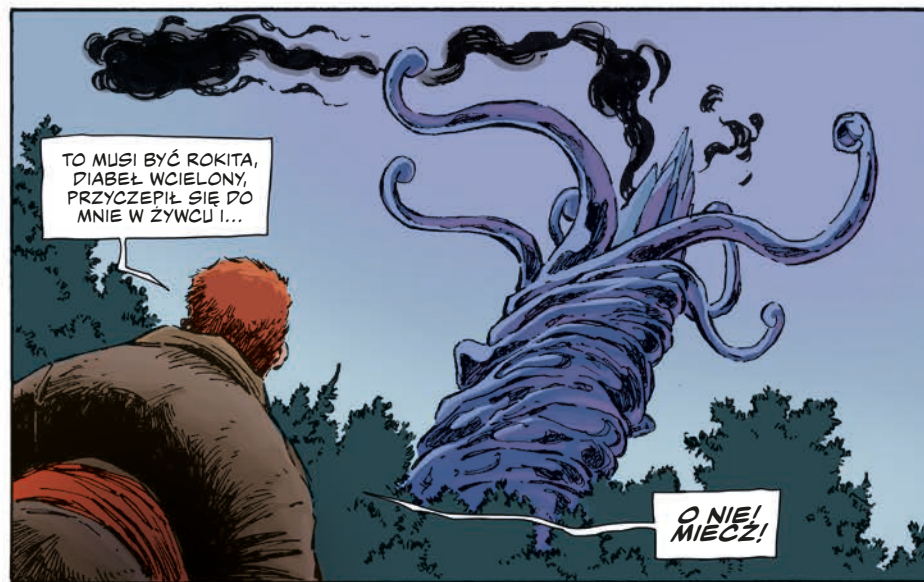

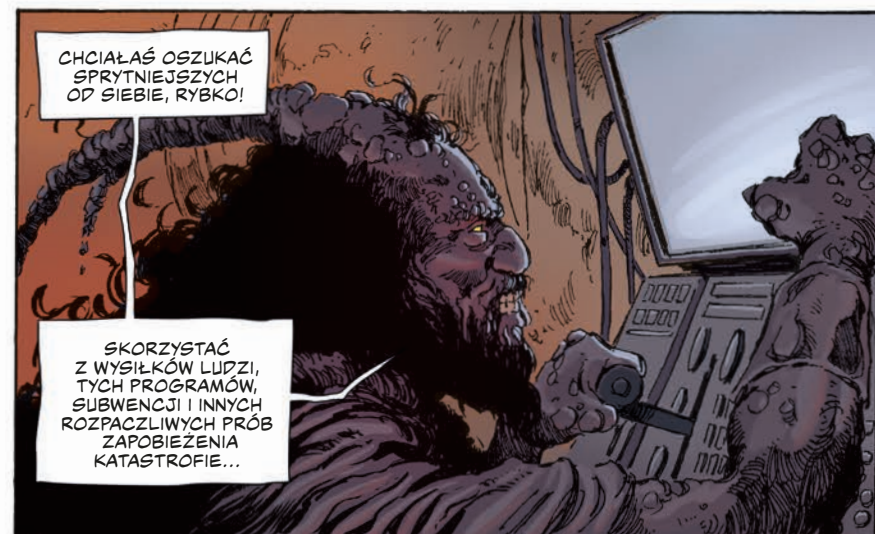
NAJGORSZE
CIEMNOŚCI...

*FRANC. TAK CZY SIAK.

CHCIAŁAŚ OSZUKAĆ
SPRYTNIEJSZYCH
OD SIEBIE, RYBKO!

SKORZYSTAĆ
Z WYSIŁKÓW LUDZI,
TYCH PROGRAMÓW,
SUBWENCJI I INNYCH
ROZPACZLIWYCH PRÓB
ZAPOBIEŻENIA
KATASTROFIE...

ALE NIE DAMY
SIĘ POKONAĆ!

CHCE
PEŁNĄ MOC!

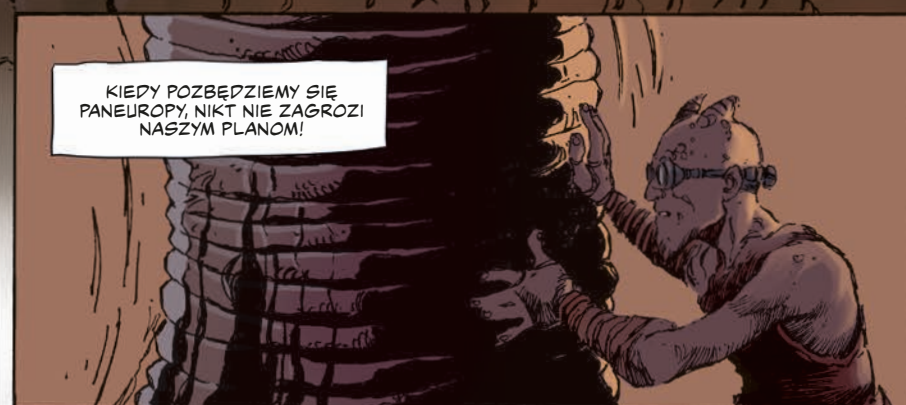

WYCIŚNIJCIE WSZYSTKO,
CO SIĘ DA ZE SKARBNIKA!
DO LUDZKIEGO KOKTAJLU
Z CO₂, PODTLENKU AZOTU
I FLUOROWANYCH GAZÓW
CIEPLARNIANYCH DOŁOŻE
WIĘCEJ METANU!

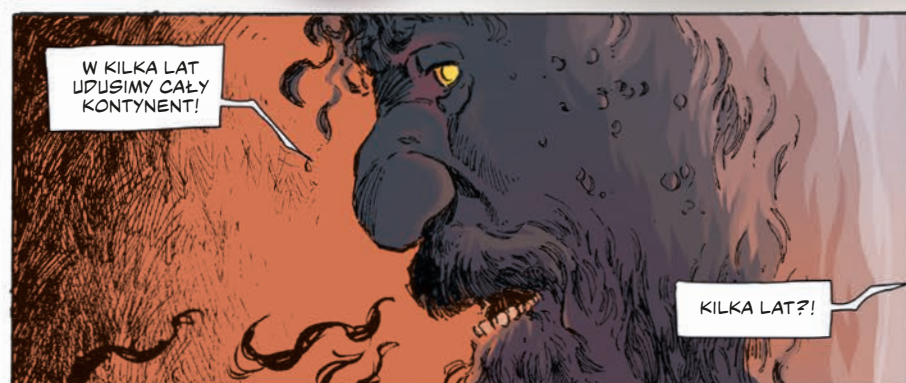
LUDZIE POTRAFIĄ SIĘ
OPAMIEĆ, W OSTATNIEJ
CHWILI ZAWRÓCIĆ ZNAD
PRZEPAŚCI. DLATEGO MAMY
WŁASNE ŹRÓDŁO SZKODLIWYCH
SUBSTANCJI. WYKORZYSTYWAŁISCIE
JE PRZEZ STULECIA, PORA
NA ZEMSTĘ!

WĘGIEL, ROPA...
WSZYSTKO TO WRÓCI
DO WAS Z NAWIAZKĄ!

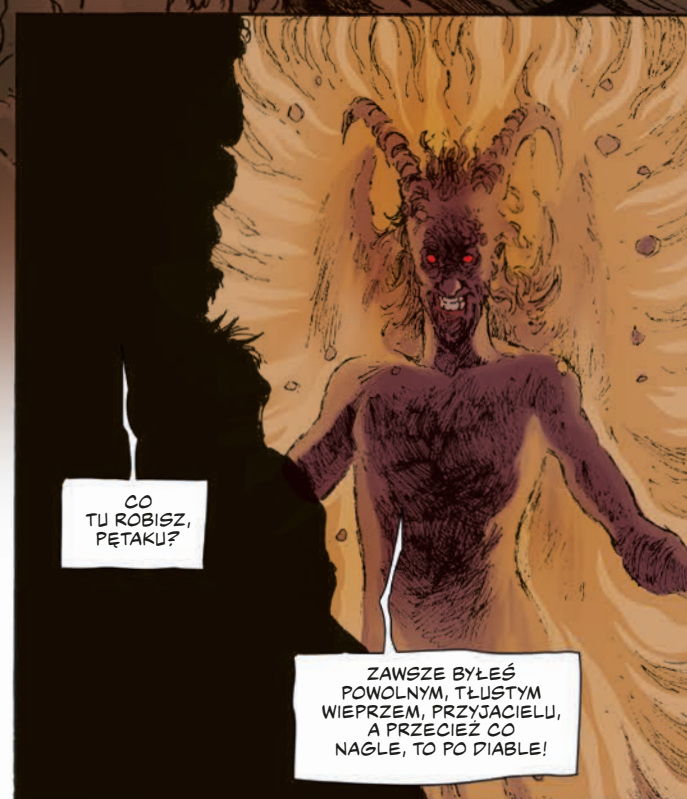

KIEDY POZBEDZIEMY SIĘ
PANEUROPY, NIKT NIE ZAGROZI
NASZYM PLANOM!

W KILKA LAT
UDUSIMY CAŁY
KONTYNET!

KILKA LAT?!

CO
TU ROBISZ,
PĘTAKU?

ZAWSZE BYŁEŚ
POWOLNYM, TŁUSTYM
WIEPRZEM, PRZYJACIELU,
A PRZECIEŻ CO
NAGLE, TO PO DIABIE!

DZIEKI MNIE
UWINIEMY SIĘ, NIM
POWIESZ: „MAGICZNY
WĄZ PANUJĄCY NAD
CZASEM”!

CIEKAWIE, CZY
CENTRALA DOCENI
PRZEKROCZENIE
PLANU?

MOŻE DOSTANĘ AWANS DO
OSTATNIEGO KRĘGU PIEKIEŁ?
TAKI SUKCES NIE MOŻE
POZOSTAĆ NIEZAUWAŻONY!

MIECZ
NA SZCZĘŚCIE
ZOSTAWIŁ...

JAKIE
SZCZĘŚCIE?

BEZ WĘŻA
NIE COFNIEMY
JUŻ CZASU,
NIE COFNIEMY
SKUTKÓW JEGO
PRZEMIJANIA,
WYSPA ZACZNIE
OBUMIERAĆ...

DOKŁADNIE TAK JAK RESZTA ŚWIATA, KSIĄŻĘ!
CODZIENNIE TYSIĄCE LUDZI CHORUJĄ
I UMIERAJĄ Z POWODU STANU ŚRODOWISKA.
SĄ REGIONY EUROPY, KTÓRYCH MIESZKANCY
ODDYCHAJĄ ZIMĄ PROBINKAMI
SPALONEGO WĘGLA!

ROKITA
PRZYSPIESZYŁ
TYLKO TO,
CO NIEUNIKNIONE...

NIE ZGADZAM
SIĘ, MAGU.

NIE POZWOLĘ,
BY MÓJ KRAJ
CIERPIAŁ Z POWODU
TEGO PLUGASTWA.

NIE CHCĘ
TRUJĄCEGO SZLAMU
W MOICH RZEKACH,
CZARNEGO DYMU
NAD MOIMI LASAMI...

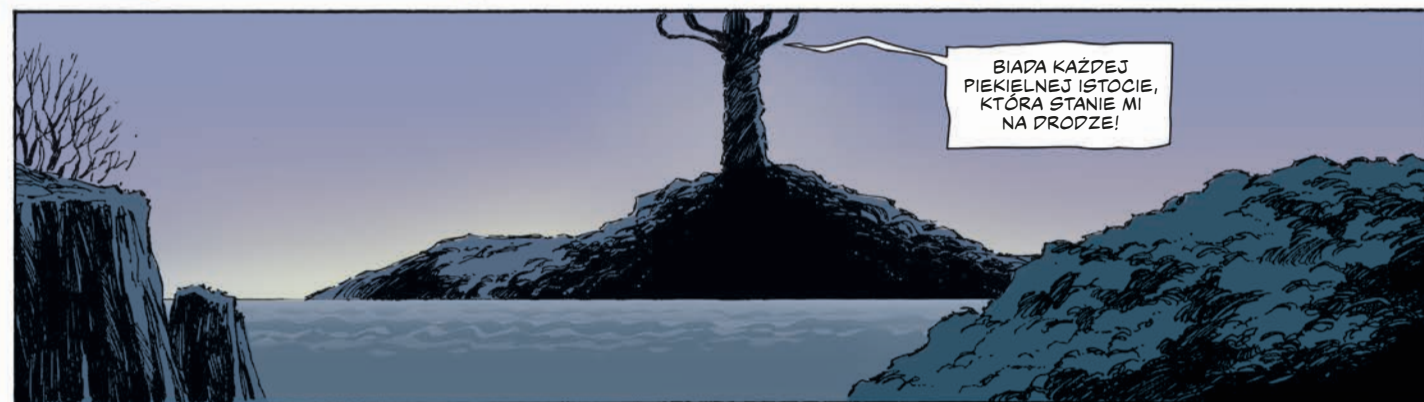
MOI PODDANI
MUSZĄ BYĆ BEZPIECZNI
I MUSZĄ WIEDZIEĆ...

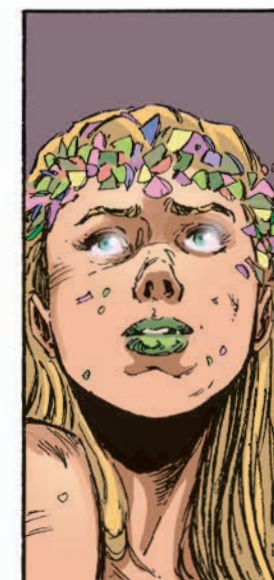
ŻE ICH WŁADCA
NIE ZOSTAWI ICH
NA PASTWĘ
UPIORÓW.

RUSZAMY
PO NASZEGO
TOWARZYSZĄ.

WAŻ WRÓCI
NA WYSPĘ!

BIADA KAŻDEJ
PIEKIELNEJ ISTOTY,
KTÓRA STANIE MI
NA DRODZE!

ZETRĘ ICH
WSZYSTKICH NA PYŁ,
Z KTÓREGO POWSTALI.

WSZYSTKO NA NIE!
W KATOWICACH MIAŁ MNIEJ
POŻYWIENIA, ALE I TAK ROŚNIE
NA POTĘGĘ...

PODEJMOWANE PRZEZ
LUDZI WYSIŁKI BYŁY
NIEWYSTARCZAJĄCE...

ZA PÓŹNO
I ZA MAŁO!

WEŹ SIĘ W GARŚĆ,
WILCZY SYNU.
NIE CHCĘ TU WCHODZIĆ
W SANDAŁY LEONIPASA,
ALE MOŻEMY TEJ PASKUDZIE
JESZCZE COŚ UPOWODNIĆ...

DAJMY CZAS
RESZCIE ŚWIATA,
MOŻE NADEJDZIE
JAKAŚ ODSIECZ...

NARESZCIE BEZ UKRYWANIA,
MASKOWANIA, WODNYCH PORTALI
I WAGONÓW BEZPRZEDZIAŁOWYCH!

TYLKO STARA,
DOBRA POLSKA...

MAGIA!

TWARDOWSKI!
WIEDZIAŁAM, ŻE NAS
NIE ZOSTAWISZ!
UWAŻAJ - JEGO ŹRÓDŁO
SIŁY NIE WYCZERPUJE SIĘ!

ZOBACZYMY,
JAK SOBIE PORADZI
ZE WZMOCNIONYM
ZAKŁĘCIEM
OCZYSZCZAJĄCYM
SĘDZIWOJĄ NA MIECZU
NORMANDZKIEJ ENKLAWY
POZACZASOWEJ!

POŚĆ TEGO
WIAROLÓMCÓ!

TRZEBA BYŁO
WYPEŁNIĆ WARUNKI
CYROGRAFU, BYŁBYŚ
PO STRONIE
ZWYCIĘZCÓW!

POWRÓCIŁ NASZ
ZNAJOMY Z ŻYWCĄ...
JEGO TYLKO BRAKOWAŁO!

ZABRAŁ SIĘ
ZE MNĄ W PODRÓŻ
PO SĘDZIWOJĄ.
ZROBI Z NAS
PIECZYSTE, JEŚLI
NIE SPIJĘJEMY
MU SZYBKO
ROGÓW!

PANEUROPO,
DO BOJU!

A KRZYCZCIE SOBIE,
ZAŁOŚNA ZBIERANINO
NA WPÓŁ ZAPOMNIANYCH BOGÓW
I BEZSIŁNYCH RELIKTÓW, KTÓRYCH
CZAS DAWNO PRZEMINĄŁ.
NAPCHODZI NOWA ERA - PŁAWIĄCEGO
PYŁU, BEZLITOSNEGO ZARU
I NIEKOŃCZĄCEGO SIĘ CIERPIENIA.
A TO WSZYSTKO DZIĘKI WOLNEJ
WOLI LUDZI ROZPORZĄDZAJĄCYCH
NIĄ WEDLE WŁASNEGO,
SZALEŃCZEGO UZNANIA!

PRZYSZŁOŚĆ NALEŻY
DO NAS! MOC, KTÓRĄ LÉANDRE
MARNOWAŁ NA CIĄGŁE
ODTWARZANIE PRZESZŁOŚCI...

...WYKORZYSTAM DO PCHNIĘCIA
ŚWIATA W PRZYSZŁOŚĆ! DZIESIECIOLECIA
SPALANIA ROPY W CIĄGU GODZIN!
SETKI ZIM OGRZEWANYCH BYŁE JAKIM
WĘGLEM I ŚMIECIAMI WYKRZTUŚZA
SMOG W KILKA MINUT!

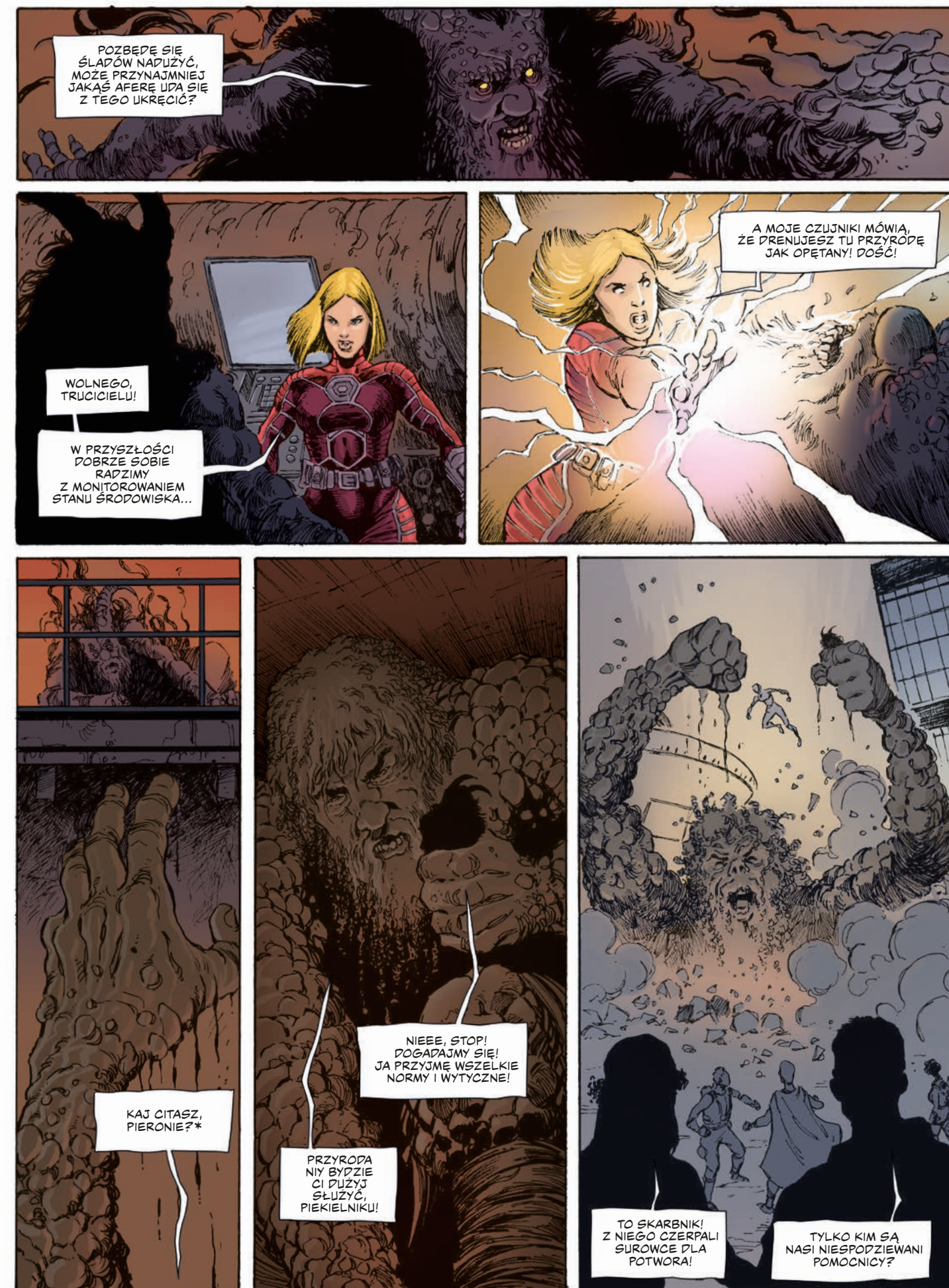
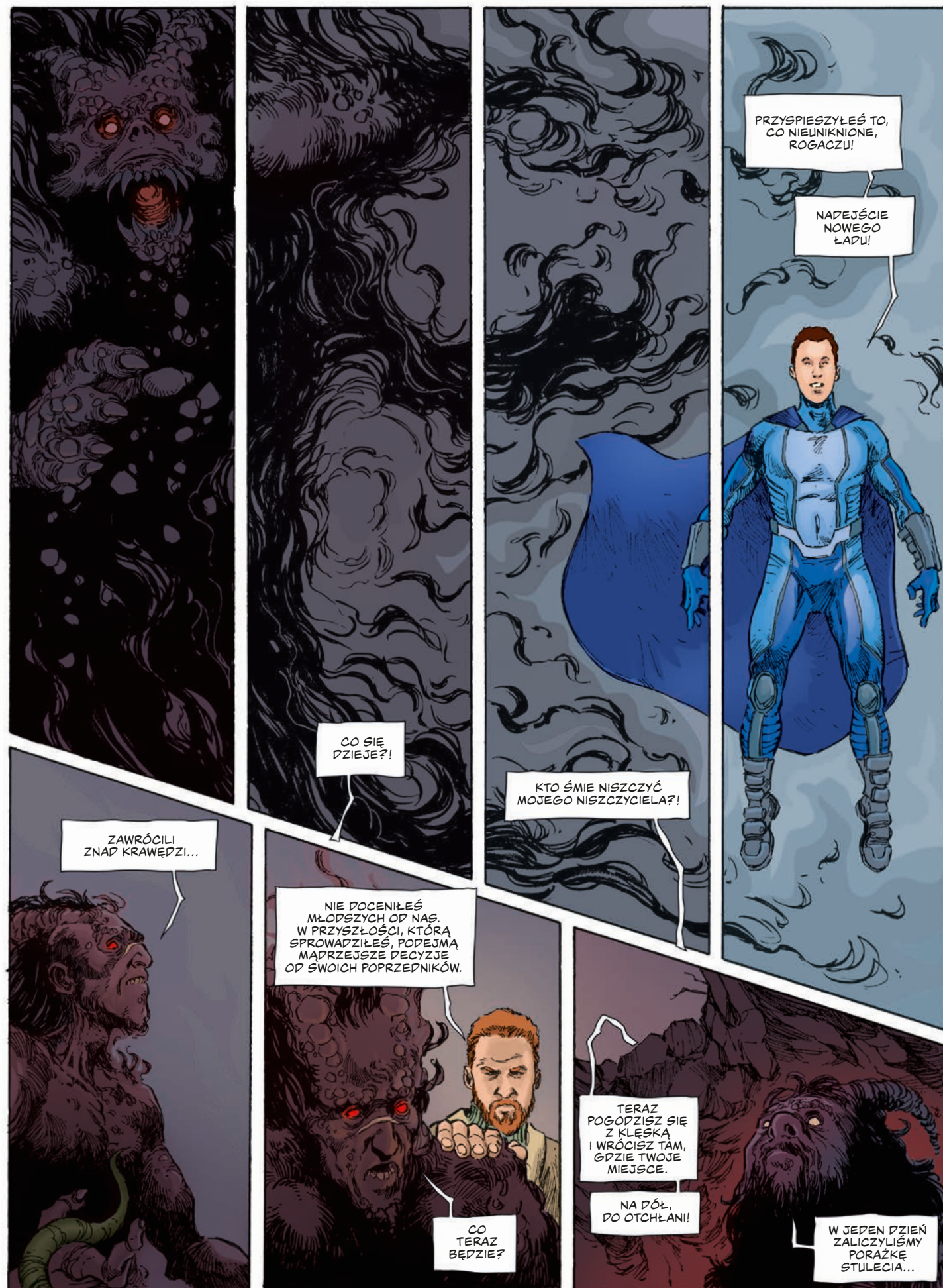
WSZYSTKO, CO SAMI
BYŚCIE SOBIE WYRZĄDZILI
W CIĄGU STULECIA,
JA SPROWADZĘ NA WAS
TEJ NOCY!

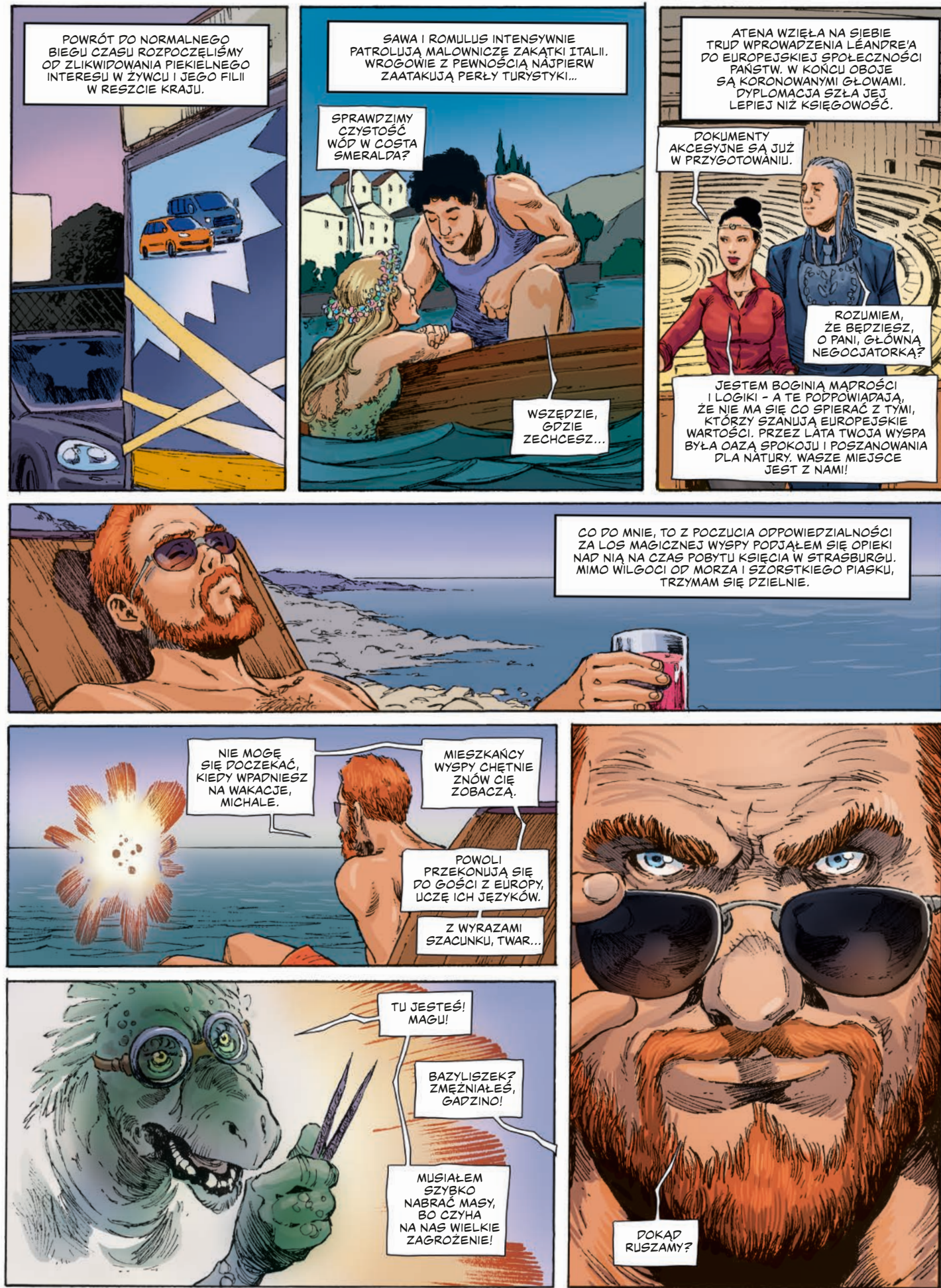

CZAS DZIAŁA
NA MOJĄ KORZYŚĆ!

PORA NA ŻAŁOBNĄ
MELODIĘ, PANEUROPA
SCHODZI ZE SCENY...

Pogoda a klimat

Pogoda i klimat to różne, ale powiązane ze sobą pojęcia. „Pogoda” opisuje codzienne warunki panujące w określonym miejscu (jeden dzień może być pochmurny i wilgotny, a kolejny może być słoneczny). Określenie „klimat” oznacza średnią warunków pogodowych dla danego regionu w dłuższym okresie (np. w ciągu 30 lat). Pustynie charakteryzują się na przykład gorącym i suchym klimatem, Arktyka i Antarktyka zaś – zimnym i suchym.

Co powoduje zmiany klimatu?

Zmiany klimatu spowodowane są rosnącą temperaturą Ziemi (globalne ocieplenie), która wynika ze zwiększającej się (w stosunku do naturalnie występującej) ilości gazów cieplarnianych w atmosferze. Ta zwiększona ilość gazów pochodzi głównie ze spalanych celem otrzymania energii paliw kopalnianych oraz innych działań człowieka, takich jak wycinka lasów tropikalnych, hodowla bydła czy proces wytwarzania chemikaliów.

Smog

Zanieczyszczenie powietrza w postaci mieszanki dymu i mgły spowodowane działaniem promieni słonecznych na niespalone węglowodory i tlenki azotu pochodzące głównie ze spalin samochodowych i pieców opalanych węglem. Powoduje podrażnienie oczu, problemy z oddychaniem i szkodliwe skażenie roślin.

Gazy cieplarniane

Niektóre gazy w atmosferze działają jak dach szklarni – wprawdzie przepuszczają energię słoneczną „do środka”, ale również zatrzymują część tego promieniowania. Wiele z tych gazów występuje w warunkach naturalnych, jednak działalność człowieka wpływa na zwiększenie obecności niektórych spośród nich w atmosferze, a zwłaszcza: **dwutlenku węgla (CO₂)**, **metanu**, **podtlenku azotu**, **fluorowanych gazów cieplarnianych**.

CO₂ jest gazem cieplarnianym najczęściej powstającym w wyniku działalności człowieka. To właśnie on w **63% odpowiada za globalne ocieplenie**. Jego stężenie w atmosferze jest obecnie o 40% wyższe niż przed wybuchem rewolucji przemysłowej (I poł. XIX w.). **Inne gazy cieplarniane** są emitowane w mniejszych ilościach, ale skuteczniej (czasami nawet tysiąc razy skuteczniej) niż CO₂ zatrzymują ciepło. **Metan** odpowiada w 19%. za globalne ocieplenie spowodowane działalnością człowieka, a **podtlenek azotu** – w 6%

Europejski Zielony Ład

To odpowiedź Unii Europejskiej na zagrożenia dla bezpieczeństwa jej obywateli w związku ze zmianami klimatu wywołanymi działalnością człowieka. Europejska strategia pozwoli przeciwdziałać zmianom klimatycznym dzięki wdrożeniu zasady gospodarki efektywnie wykorzystującej zasoby naturalne. Celem Europejskiego Zielonego Ładu jest nie tylko utrzymanie dotychczasowego poziomu życia obywateli Unii, ale także ochrona różnorodności biologicznej i zmniejszenie zanieczyszczenia środowiska

naturalnego. Może to zostać osiągnięte dzięki redukcji emisji szkodliwych substancji, takich jak CO₂. UE zobowiązała się do redukcji poziomu zanieczyszczeń o 40% do 2030 i całkowite zaprzestanie ich emisji do 2050 r. **Realizacja planu redukcji emisji szkodliwych substancji wynika z** przystąpienia państw członkowskich UE do **porozumienia paryskiego** podpisanego w Paryżu w grudniu 2015 r. przez przedstawicieli 195 krajów. Porozumienie zostało zawarte podczas Konferencji ONZ w sprawie zmian klimatu i zakłada dążenie do ograniczenia wzrostu temperatury do 1,5°C.

Jak fundusze UE pomagają chronić klimat i nasze zdrowie?

Za pomocą **funduszy europejskich** Unia Europejska wspiera państwa członkowskie, regiony i społeczności lokalne w działaniach służących **wprowadzaniu czystszych, tańszych i zdrowszych form transportu prywatnego i publicznego**. **Dobrym przykładem jest Łódź**, miasto, które wykorzystując wsparcie ze środków UE, kupuje nowe tramwaje i remontuje torowiska. Innym ważnym projektem komunikacyjnym realizowanym w tym mieście jest **budowa podziemnego tunelu łączącego dworzec Łódź Fabryczna z dworcem Łódź Kaliska** – jego powstanie usprawni przyjazną środowisku podróż koleją. Innym miastem inwestującym w szynowe środki komunikacji zbiorowej są **Katowice**, gdzie powstają nowe linie torów tramwajowych i gdzie na ulice wyjeżdżają elektryczne autobusy. W polskich miastach UE wspiera termomodernizację rewitalizowanych obszarów, renowację obiektów zabytkowych i użyteczności publicznej. Świetnym wzorem jest **Wałbrzych**, gdzie zmodernizowano Centrum Nauki i Sztuki Stara Kopalnia. **Kraków** sięga po środki UE w celu wymiany starych palenisk węglowych na nowe piece, w których nie spala się węgla. Zastąpienie starych pieców nowymi i podłączenie zabytkowych budynków do miejskich sieci ciepłowniczych pomagają zwalczać występujące w Polsce w okresie zimowym zjawisko smogu.

Wielojęzyczność w UE

Wielojęzyczność to jedna z podstawowych zasad leżących u podstaw funkcjonowania UE. Europa jest miejscem wyjątkowym na Ziemi pod względem liczby używanych języków w stosunku do zajmowanego obszaru. Na terenie Unii Europejskiej mówi się 24 językami urzędowymi, około 60 językami regionalnymi i językami mniejszości. Tworzy to niezwykłą mozaikę językową, która jest olbrzymim bogactwem kulturowym Europy i jej mieszkańców. Aby je chronić i rozwijać, Unia Europejska prowadzi politykę wielojęzyczności, która nie ma sobie równych na całym świecie. Jej przejawem jest z jednej strony ochrona różnorodności językowej Europy i zasada równości języków, według której każdy obywatel UE może posługiwać się swoim językiem urzędowym w kontaktach z instytucjami unijnymi, z drugiej zaś strony promowanie nauki języków obcych i tłumaczeń. UE postawiła sobie za cel, by każdy obywatel znał co najmniej dwa języki obce. Aby to osiągnąć, wspiera rozwiązania edukacyjne zapewniające dzieciom od najmłodszych lat możliwości kontaktu z dwoma językami obcymi i prowadzi od wielu lat popularny program szkolenia i kształcenia młodzieży Erasmus+. Zachęcamy wszystkich do nauki języków obcych, bo ich znajomość stanowi klucz do poznawania przedstawicieli różnych kultur, do udanej kariery zawodowej i rozwijania palących problemów współczesnego świata.

POLSKI	NIDERLANDZKI	WĘGIERSKI	ESTOŃSKI
Unia Europejska Europejski Zielony Ład zmiany klimatu czyste powietrze czysta woda energia odnawialna gazy cieplarniane Porozumienie paryskie różnorodność biologiczna środowisko	Europese Unie Europese Green Deal klimaatverandering schone lucht schoon water hernieuwbare energie broeikasgassen akkoord van Parijs biodiversiteit milieu	Európai Unió európai zöld megállapodás éghajlatváltozás tisztá levegő tisztá víz megújuló energia üvegházhatású gázok Párizsi Megállapodás biológiai sokféleség környezet	Euroopa Liit Euroopa roheline kokkulepe kliimamuutus puhas õhk puhas vesi taastuenergia kasvuhoonegaasid Pariisi kokkulepe elurikkus keskkond
DUŃSKI	SŁOWACKI	ŁOTEWSKI	IRLANDZKI
Den Europæiske Union den europæiske grønne pagt klimaforandring ren luft rent vand vedvarende energi drivhusgasser Parisattalen biodiversitet miljø	Európska únia európska zelená dohoda zmena klímy čisté ovzdušie čistá voda energia z obnoviteľných zdrojov skleníkové plyny Parížska dohoda biodiverzita životné prostredie	Eiropas Savienība Eiropas zaļais kurss klimata pārmaiņas tīrs gaiss tīrs ūdens atjaunojamo energoresursu enerģija siltumnīcefekta gāzes Parīzes nolīgums bioloģiskā daudzveidība vide	An tAontas Eorpach Comhaontú Glas don Eoraip athrú aeráide aer glan uisce glan fuinneamh in-athnuaite gásanna ceaptha teasa Comhaontú Pháras bithéagsúlacht comhshaol
ANGIELSKI	BULGARSKI	PORTUGALSKI	WŁOSKI
European Union European Green Deal climate change clean air clean water renewable energy greenhouse gases Paris Agreement biodiversity environment	Европейски съюз Европейски зелен пакт изменение на климата чист въздух чиста вода енергия от възобновяеми източници парникови газове Парижко споразумение биоразнообразие околна среда	União Europeia Pacto Ecológico Europeu alterações climáticas ar limpo água limpa energias renováveis gases com efeito de estufa Acordo de Paris biodiversidade ambiente	Unione europea Green Deal europeo Cambiamenti climatici Aria pulita Acqua pulita Energia rinnovabile Gas a effetto serra Accordo di Parigi Biodiversità Ambiente
FIŃSKI	NIEMIECKI	SŁOWEŃSKI	MALTAŃSKI
Euroopan unioni Euroopan vihreän kehityksen ohjelma ilmastonmuutos puhdas ilma puhdas vesi uusiutuva energia kasvihuonekaasut Pariisin sopimus luonnon monimuotoisuus ympäristö	Europäische Union europäischer Grüner Deal Klimawandel saubere Luft sauberes Wasser erneuerbare Energie Treibhausgase Pariser Klimaabkommen Artenvielfalt Umwelt	Evropska unija evropski zeleni dogovor podnebne spremembe čisti zrak čista voda energija iz obnovljivih virov toplogredni plini Pariški sporazum biotska raznovrstnost okolje	Unjoni Ewropea Patt Ekoloġiku Ewropew tibdil fil-klima arja nadifa ilma nadif energija rinnovabbli gassijiet serra il-Ftehim ta' Pariġi bijodiversità ambjent
CHORWACKI	HISZPAŃSKI	CZESKI	RUMUŃSKI
Europska unija europski zeleni plan klimatske promjene čisti zrak čista voda obnovljiva energija staklenički plinovi Pariški sporazum bioraznolikost okoliš	Unión Europea Pacto Verde Europeo cambio climático aire limpio agua limpia energía renovable gases de efecto invernadero Acuerdo de París biodiversidad medio ambiente	Evropská unie Zelená dohoda pro Evropu změna klimatu čistý vzduch čistá voda obnovitelná energie skleníkové plyny Pařížská dohoda biologická rozmanitost životní prostředí	Uniunea Europeană Pactul verde european schimbare climatică aer curat apă curată energie din surse regenerabile gaze cu efect de seră Acordul de la Paris biodiversitate mediu
LITEWSKI	FRANCUSKI	GRECKI	SZWEDZKI
Europos Sąjunga Europos žaliasis kursas klimato kaita švarus oras švarus vanduo atsinaujinančioji energija šiltnamio efekto sukeliamasis dujųos Paryžiaus susitarimas biologinė įvairovė aplinka	Union européenne pacte vert pour l'Europe changement climatique air pur eau salubre énergies renouvelables gaz à effet de serre accord de Paris biodiversité environnement	Ευρωπαϊκή Ένωση Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία κλιματική αλλαγή καθαρή ατμόσφαιρα καθαρό νερό ανανεώσιμη ενέργεια αέρια του θερμοκηπίου Συμφωνία του Παρισιού βιοποικιλότητα περιβάλλον	Europeiska unionen den europeiska gröna given klimatförändring ren luft rent vatten förnybar energi växthusgaser Parisavtalet biologisk mångfald miljö

Jak skontaktować się z UE

Osobiście

W całej Unii Europejskiej istnieje kilkaset punktów informacyjnych Europe Direct. Adres najbliższego można znaleźć na stronie:
https://europa.eu/european-union/contact_pl

Telefonicznie lub drogą mailową

Europe Direct to serwis informacyjny, który udziela odpowiedzi na pytania na temat Unii Europejskiej. Można się z nim skontaktować:
– dzwoniąc pod bezpłatny numer telefonu:
00 800 67 89 10 11 (niektórzy operatorzy mogą naliczać opłaty za te połączenia)
– dzwoniąc pod standardowy numer telefonu
+32 229 996 96
– drogą elektroniczną za pomocą formularza dostępnego na stronie:
https://europa.eu/european-union/contact/write-to-us_pl

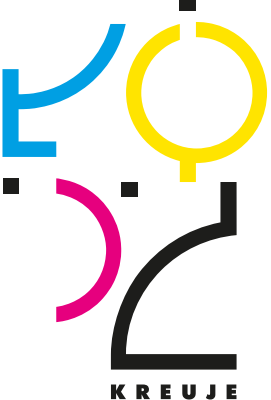
Komisja Europejska
Przedstawicielstwo w Polsce

ul. Jasna 14/16a
00-041 Warszawa
telefon +48 22 556 89 89
fax +48 22 556 89 98
e-mail: ec-poland@ec.europa.eu
www: ec.europa.eu/polska
Facebook: /komisjaeuropejska
Twitter: /EUinPL
YouTube: /KomisjaEuropejska
Instagram: /KomisjaEuropejska

Komisja Europejska
Przedstawicielstwo Regionalne

ul. Widok 10
50-052 Wrocław
telefon +48 71 324 09 09
fax +48 71 344 17 08
e-mail: ec-wroclaw@ec.europa.eu

PARTNERZY PROJEKTU:

Wyszukiwanie informacji o UE

Online

Informacje o Unii Europejskiej są dostępne we wszystkich językach urzędowych UE w portalu Europa:
https://europa.eu/european-union/index_pl

Publikacje UE

Bezpłatne i odpłatne publikacje UE można pobrać lub zamówić na stronie:
https://publications.europa.eu/pl/publications

Prawo UE i powiązane dokumenty

Informacje prawne dotyczące UE, w tym wszystkie unijne akty prawne od 1952 r., są dostępne we wszystkich językach urzędowych UE w portalu EUR-Lex:
http://eur-lex.europa.eu

Portal Otwartych Danych UE

Unijny portal otwartych danych (http://data.europa.eu/euodp/pl) umożliwia dostęp do zbiorów danych pochodzących z instytucji i innych organów UE. Dane można pobierać i wykorzystywać bezpłatnie, zarówno do celów komercyjnych, jak i niekomercyjnych.

Drugi tom przygód Paneuropy to starcie z podstępny i nieuchwytnym wrogiem. Najwięksi herosi kontynentu: Atena, Sawa, Szczurołap, Romulus i Remus stawiają czoła potężnym potworom pustoszącym południe Polski. Tymczasem mistrz sztuk tajemnych – Twardowski – poszukuje starożytnej broni mogącej przechylić szalę zwycięstwa na stronę sił dobra. Czy mag zdoła odwrócić bieg wydarzeń? Czy ludzkość zabrnęła już za daleko w swoim dążeniu do autodestrukcji? Jeśli nie pomoże mądrość alchemika Sędziwoja, to będzie musiała wystarczyć wojowniczość opiekunki rzek – Sawy. Od wyniku walki zależy przyszłość wszystkich, nie tylko Europejczyków!

PATRONI MEDIALNI:

ALEJA KOMIKSU

DZIKA BANDA
MAGAZYNIE CAKIEM KULTURALNY

Ostatnia
Tawerna

POLECAMY
e s e n s j a
20 LAT WWW.ESENSJA.PL

POLTERGEIST
POLTER.PL

PARTNERZY PROJEKTU:

KREUJE

komiksfestiwal.com
K O M I K S J A
MIĘDZYNARODOWY
FESTIWAL KOMIKSU
I GIER W ŁODZI

PANEUROPA VERSUS SMOG

Romulus i Remus

bliźniacy, legendarni założyciele Rzymu. Wraz z przybraną matką, Wilczycą Kapitołińską, zajmują się ochroną przyrody na południu Europy.

Twardowski

mistrz sztuk tajemnych i pierwszy Polak na Księżycu. Obecnie w szeregach Paneuropy, gdzie zajmuje się zwalczaniem nadnaturalnych zagrożeń dla kontynentu.

Sawa

rusałka opiekująca się od tysiącleci najdłuższą rzeką w Polsce – Wisłą. Jej moce pozwalają na manipulowanie wodą we wszelkich postaciach.

Atena

bogini mądrości i sztuki, a z zamiłowania wojowniczką i pogromczyni złych mocy. Jest ambasadorką istot nadnaturalnych w świecie ludzi.

Szczurołap

wędrowny muzyk z północy Niemiec. Posiada magicznego fletu dającego mu władzę nad zwierzętami. Jako artysta skłonny do depresji.

